

ALI BO ON BODOCI GLAVAR TRSTA? Fiorelo H. LaGuardia, ki načeljuje mednarodni relifni organizaciji, svari vlade, da če ne poskrbe za njeno nadaljevanje, bo to za Evropo strašno huda zima. Ne samo v prezebanju temveč v pomanjkanju živeča. UNRRA preneha poslovati 1. januarja. Medtem LaGuardia (v sredi na tej sliki) obetajo mimo-grede že novo službo. Namreč, da bo on imenovan za prvega glavarja internacionaliziranega Trsta. LaGuardia je bil pred leti ameriški konzul na Reki in zna govoriti za silo tud hrvaško, dobro pa obvlada talijan-sčno. V politiki je poštenjak in tako bo on morda sprejemljiv za vse prizadete dežele.

Volitve v Rumuniji naši vladi niso bile po volji

Socialisti najjačja stranka. — Kaj je "kapitalizem srednjega razreda"? — Pretnje Bolgariji. — Angleži soglašajo z Byrnesovim stališčem o demokraciji

Kjerkoli zmagajo levičarske skupine, posebno ako nastopajo združeno pod eno ali drugo firmo, so v Washingtonu in Londonu nezadovoljni.

Zmaga skupne fronte pričakovana

Dasi se je zmago koalicije levičarskih strank v Rumuniji pričakovalo, se v Londonu in Washingtonu vseeno jeze, češ, da volitve niso bile ne svobodne niti pravilne. Ampak udeležile so se jih vse rumunske stranke, torej se jim ni zdelo, da ne bodo svobodne. Drugače bi opozicionalne stranke sploh ne postavile svoje liste.

V Rumuniji pravni svobodnih volitev, kot jih ima n. pr. Francija ali pa Anglija, še nikoli ni bilo. Prej ko ne so bile te, ki so se vršile v torek 19. novembra, bolj svobodne kot še katerekoli prej.

Zmagovite stranke so za čimtesnejše odnošaje s Sovjetsko unijo in za iztrebljenje starega reda.

Opozicionalne stranke so imele oziroma imajo oporo Anglije in Zed. držav, enako tudi mladi rumunski kralj, ki se je za zaščito pred provizorično vlado nanju pred meseci že javno obrnil.

Stanje koalicijskih strank
V omenjenih volitvah je dobila socialdemokratska stranka največ glasov in največ poslancev, namreč 78. Na drugem mestu je dizidenčna Tatarescujeva narodno liberalna stranka z 72 mandati v parlamentu; stranka oračev, ki ji načeljuje predsednik provizorične vlade Petru Groza, je dobila 71 poslancev in komunistična stranka, ki je na četrtem mestu, 70.

Dalje je v tej koaliciji nova stranka srednjega razreda, zvana narodna ljudska stranka, ki je dobila 26 poslancev, in dizidenčna kmečka stranka 21.

Opozicijska šibka
Opozicijska je dobila samo 66

Slavnost 35-letnice

PEVSKEGA ZBORA

"NAPREJ"

v nedeljo 15. decembra
v So. S. Turn Hall,

MILWAUKEE, WIS.

poslancev, ki se dele: narodna kmečka stranka, ki ji načeljuje Juliu Maniau, 32 poslancev; madžarska ljudska unija, 29; narodna liberalna stranka pod vodstvom Konstantina Bratinau, 3; narodni kmečki demokrati, 2.

Del socialdemokratske stranke ni hotel v koalicijo in je nastopil samostojno pod firmo neodvisnih socialistov. Reporterji tujega tiska so pred volitvami pisali, da je to ena izmed glavnih treh opozicionalnih strank, toda ni dobila niti enega mandata, dočim jih je prava socialistična stranka dobila, kot že omenjeno, največ.

Zidje so dobili dva poslanca. V parlament je bilo izvoljenih tudi 16 žensk. To je bilo prvič, da so tudi ženske volile in kandidirale v politične urade. Prej so bile v Rumuniji brezpravne, kakor sicer tudi moški. Termin novega parlamenta je štiri leta.

Gornji podatki so iz poročila ameriške časniške agencije Associated Press, dočim so številke angleške agencije Reuters za par mandatov drugačne. Na podlagi slednjega vira imajo socialdemokrati toliko poslancev kot omenjeno prej, a komunisti dva manj.

Foreign Office nejevoljen
Po volitvah je bilo iz Londona poročano, da se v ministrstvu za vnanje zadeve pečajo z mislijo, da bi Anglija teh volitev (Konec na 5. strani.)

Sodne prepovedi proti unijam spet "v modi"

Sedanji boj premogarjev za zboljšanje svojih življenjskih razmer, sodna prepovedi proti njihni uniji ter njenemu predsedniku J. L. Lewisu, in nekompromisna vztrajnost Allis-Chalmers kompanije v West Allisu, Wis., sta dva izmed znamenj, da bo v prihodnjem letu boj na industrialnem bojišču zelo poostren.

Stavka pri Allis-Chalmers traja že nad sedem mesecev. Ta kompanija uposluje okrog 11.000 delavcev. Pravijo, da se jih je nekaj tisoč že vrnilo. Ni nobena igrača stavkati po cele mesece in potrošiti v brezdelju v tej druginji vse kar človek ima. Kompanija pa vsled stavke ne bo nič na izgubi, ker ji bo za na-

SVET, KI JE SE VES POD OROŽJEM, NE MORE BITI JAMSTVO ZA MIR

V Lake Success v New Yorku razpravljajo zastopniki štirinapetdesetih "združenih" narodov, kako ustvariti po svetu take razmere in odnošaje, da bo "štiri svobodščine" in trajen mir mogoče uveljaviti.

V hotelu Waldorf Astoria pa se prerekajo ministri velike četvorice glede mirovni pogodbe z Italijo in nemškimi satelitkami, glede bodočnosti Trsta in poleg jim ostane še nekaj časa tipati drug drugega o bodočnosti Nemčije. Radi nje bo med njimi še veliko spora.

Zavezniki, ki so si bili med vojno enotni in sodelovali drug z drugim proti sovražniku, se sedaj čisto obnašajo kot da si niso bili še nikdar zavezniki. Svet so razdelili v dva bloka. V enem slučaju se je 20 latin-skih republik in pet arabskih dežel zedinilo znižati zastopstvo "slovskega" bloka v ekonomskem in socialnem svetu združenih narodov s štiri na dva člana. In vendar šteje slovanski blok šestih dežel več prebivalcev kot pa jih ima vseh onih 25 dežel skupaj.

Taki manevri ne vodijo v prirsčnost. Niti ne Churchillova svarila pred ogromno rdečo armado, ki jo ima Sovjetska unija v Nemčiji in drugod v vzhodni ter jugovzhodni Evropi.

Stalin mu ni direktno odgovoril, toda je njegovo trditev o dve sto sovjetskih divizijah znižal na 80 divizij.

Med tem je Molotov na konferenci v New Yorku predlagal razorožitev in pa da naj vsaka vlada pove, koliko vojaštva ima v tujih krajih po svetu.

Byrnes je v principu za razorožitev a glede podatkov o naši oboroženi sili, ki jo imamo drugod, je dejal, da naj sovjetska vlada, in s tem seveda i druge, povedo tudi število vojaštva, ki ga imajo doma.

Bevin se ni izrekel tako naravnost, pač pa dejal, da naj se vprašanje podatkov združi v skupen predlog za razoroževanje.

Sovjetski delegaciji je neljubo, ker hočejo Zedinjene države — dežela s 140 milijoni prebivalcev, baze po vsem svetu. Proti komu? Mar ne ogrožajo varnosti Sovjetske unije? Baze pripravljamo v Alaski in na severnih otokih, na skrajnem severu Kanade, širom Pacifika, na razpolago so nam angleške baze na srednjem vzhodu in svojih imamo, hoteli smo si jih ohraniti v Islandu, imamo jih na Kitajskem, ob latinski Ameriki itd. Čemu tolikšno pripravljanje, ako ne proti Rusiji, vprašujejo v Moskvi, v Washingtonu pa odgovarjajo, da nam je mar le mir in zaščitenje naše dežele. V Londonu sekundirajo.

Medtem smo razvili novo oboroževalno tekmo in pozablamo, da smo Sovjetsko unijo še ne tako dolgo tega oglašali za našo zaveznico. Sedanje oboroževanje priča, da temu ni več tako.

Ali se bo dobil na svetu kak velik državnik, ki bo zmožen dežele umakniti iz oboroževanja ter jih pridobiti za zaupanje in vzajemnost?

Nekaj poročila z milwauške konference organizacij okrožne Prosvetne matice

V nedeljo 24. novembra se je vršila v Milwaukeeju konferenca okrožne organizacije JSZ in Prosvetne matice za Wisconsin in severni Illinois. Udeležilo se je nad 50 zastopnikov in zastopnic ter gostov.

O raznih aktivnostih in o drugih stvareh so poročali zastopniki pridruženih društev SNPJ in JPZS, zastopniki federacij SNPJ in zastopniki raznih gospodarskih ustanov iz Waukegana.

Jack Mesec iz North Chicago je poročal o njihnem združništvu. Ob koncu zborovanja je priporočal, da se naj bi združno idejo tudi v naših društvih po naselbinah boljše gojilo in poudarjalo, kajti naša društva in jednote, in naši narodni domovi vse temelji na združni podlagi.

Frank Zaitz je poročal o Prosvetni matici, JSZ in naših publikacijah. Prosvetna matica bo izdala knjigo povesti Katke Zu-

Pomoč zaveznikom znašala skupaj nad 50 milijard

Eno največjih podjetij Rooseveltove administracije je bil "lend-lease". Ta izjemna medvojna postava je določala, da Zedinjene države pomagajo zaveznikom z municijo, obleko, ladjami, s popraviljem ladij, z motornimi vozili, živili itd. Teoretično smo jim vse to "posodili" ali pa dali "v najem". In zavezniki naj nam bi to vračali s takimi stvarmi, ki jih mi nimamo dovolj, s popraviljem naših ladij v svojih ladjedelnicah, s posojevanjem delavcev za gradnjo naših oporišč na raznih frontah in kot še drugače bi mogli nam nuditi svoj "lend-lease". Za denar pa jih nismo vprašali, ker bi takih dolgov sploh ne mogli vrtniti kakor jih niso v in po prvi svetovni vojni.

Iz podatkov, ki jih je naša vlada dala v javnost dne 16. novembra, je razvidno, da je dobila največ ameriških "lend-lease" datave Anglija — namreč \$31.367.559.327. Njena "lend-lease" postrežba nam pa je znašala \$6.319.792.047.

Rusija je dobila naših pošiljatev v vrednosti \$11.266.642.270. Njene pošiljatev nam v povračilu "lend-lease" pa so znašale \$2.212.697.

Mnogo nezakonskih otrok

Eden izmed vsakih osem otrok v Angliji je nezakonski. To je za oblasti velik problem, ker mnoge nezakonske matere svojih otrok ne morejo preživljati.

Tudi voda stane

Cikaska občina je dobila v prvih desetih mesecih tega leta za vodo iz svojega vodovoda \$14.188.078.

pančičeve, ki bodo gotovo vsem ugajale. Knjiga je zdaj v tisku. Aktivnosti v JSZ ni kot nekoč, ker ni delavskega političnega gibanja. So pa naši člani aktivni v raznih drugih akcijah. Glede Proletarca je itak dostikrat pojasnjeno o njegovem stanju v listu. Pojasnil je tudi glede dela s koledarjem.

Referata sta bila dva.

Milan Medvešek je v dobro nastudiranem govoru podal v kratkih obrisih razvoj slovenskega naroda in njegove literature, prešel nato na izseljevanje Slovencev v Ameriko in govoril o nepotrebnosti inferiornosti, ki so se je navzeli naši premalo poučeni, premalo zavedni ljudje. To je prešlo potem tudi na njihno mladino in posledica je, da imajo marsikje velike težave dobiti med njo take, ki jih bi naša društva zanimala in da bi hoteli prevzeti delo v njih in ki bi znali jezik svojih staršev.

Joško Oven je govoril o politični situaciji tu in po svetu, o jačanju reakcije v Ameriki in o zmagovanju evropskega delavstva na političnem polju.

Več o vsem tem bo v zapisniku, ki ga je vodila Angela Zaitz. V tiskovni sklad Proletarca se je nabralo ob sklepu konference \$20, nekaj pa je pred njenim pričetkom nabral zastopnik L. Barborich. Oboje bo v prihodnjem izkazu.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Kje je Ante Pavelić? Nova Jugoslavija želi, da bi bil kje na dnu pekla ter se žgal za svoje zločine. Ampak neki komunistični list v Rimu je minuli teden objavil senzacionalno vest, da Ante Pavelić živi zelo razkošno v Gradcu na Štajerskem pod pokroviteljstvom ameriške zasedbene oblasti. Isti list trdi, da je ta izmed vseh največji vojni kriminalce, kar jih je bilo v Jugoslaviji, potoval z ameriškim vojaškim letalom, v spremstvu ameriških častnikov v Rim in imel tam intervju s časnikarji. Vprašali so ga, če bo še kdaj šel v Jugoslavijo. "Seveda, tudi v Beograd bom šel, zaeno z ameriško ter angleško armado, ki bo šla tja osvoboditi Hrvatsko in druge dežele." Izrpek poročila iz tistega lista o Paveliću je podal po radiu iz Rima dne 21. novembra ameriški publikli reporter radio družbe Columbia Broadcasting System. Torej vest ni iz trte zvita. Kajti že dolgo se suslija, da je Pavelić v ameriškem varstvu. Ako smo proti vojnim kriminalcem, tedaj bi morala naša zasedbena oblast v Avstriji ali pa v Italiji tega kriminalca Jugoslaviji že davno izročiti. Ako je res, da ga drži v udobju in da mu dovoljuje ruvariti proti Jugoslaviji — in tega ni še nihče resno zanimal, potem naša toliko opevana demokracija podpira enega največjih fašističnih zločincev in sovražnika demokracije.

Predsednik Truman je poslal k papežu svojega osebnega poslanika bivšega jeklarskega magnata C. Taylorja, in predsednikov tajnik pravi, da je bil (Taylor) poslan v Rim v interesu mira. Ampak čemu Zed. države, ki so po večini protestantska dežela, sploh pošiljajo koga h papežu, bodisi v kakršnekoli namene? To nedemokratsko zvezo je pričel že predsednik Roosevelt, ki je pojasnil, da vsled vojne z Italijo ne moremo imeti z njo nobenih zvez, razen ako koga pošljemo kot našega zastopnika v Vatikan. Poslal je omenjenega Taylorja. Roosevelt je to storil vsled vojne nujnosti. Truman pa je svoje dejanje odel z mirnovaljo. Ampak mnogi sumijo, da se v tej diplomacijiplete vse kaj drugega.

Irska je strogo katoliška dežela, kjer velja duhovnik za ne-

dotakljivo osebo, kajti on je božji namestnik, in če kaj zakrivi, naj ravna s njim cerkvena, ne pa posvetna oblast. Zato se je vsa katoliška Irska zgrazala nad obsodbo, ki jo je izrekel sodišče v Zagrebu, in v irskem parlamentu je predsednik vlade Eamond de Valera predlagal protest proti nji. Bil je kajpada sprejet, z določbo, da se ga Jugoslaviji izroči po diplomatičnih poteh. Ako bi de Valera nekoliko pogledal v obežilni material proti Stepinacu, morda bi spoznal, da je tudi duhovnik koncem konca le človek, ki lahko greši proti narodu in svoji deželi, čeprav je duhovnik.

"Slab" vzgled daje tudi Poljska. Dne 2. nov. je bil pred vojnim sodiščem v Varšavi obsojen v smrt katoliški duhovnik Zygmund Jarkiewicz, ker je bil vodja podtalnih teroristov. Ruvarili so proti sedanji vladi. A drugim duhovnikom na Poljskem, ali pa v Jugoslaviji, ki niso bili v zvezi z okupatorjem, ali sodelovali s kvizlingi, in ne izdajali svojega ljudstva, pa se ni bati ničesar. Seveda, katoliška propaganda po svetu tega ne pove temveč govori le o krvavem preganjanju cerkve in duhovnikov v vseh deželah, ki so v takozvani sovjetski sferi.

James A. Farley, ki je bil nekaj let pod Rooseveltom glavar odbora demokratske stranke in član njegove administracije, je prepotoval v minulih mesecih 14 dežel, največ v Aziji, in ugotavlja, da povsod, kjer je bil, si ljudstvo želi mira. Svet ga pričakuje in hoče, je dejal. Ampak če bi ostal tu in bral tukajšnje časopise ter poslušal radio komentatorce, bi mislil obratno — namreč da svet ne želi ničesar bolj kot vojne z Rusijo. Farley je konservativec, katoličan in nasprotnik "rdečkarjev", a si je vendar upal po pravici povedati, da navadni ljudje, ki v vojnah največ trpe, niso za zanetitev nove krvave igre.

Louis F. Budenz je bil ameriški javnosti neznana oseba, čeprav je bil eden glavnih urednikov komunističnega "Daily Workerja" v New Yorku in prej pa urednik par drugih komunističnih publikacij. Toda ko je službo pri "Daily Workerju" pustil in se spreobrnil v vernega (Konec na 5. strani.)

NEKAJ O VSEBNI AMERIŠKEGA DRUŽINSKEGA KOLEDARJA 1947

Oton Župančič piše o slovenskem jeziku, ki bi prav gotovo izginil, ako bi osiše zmagovalo. Župančič v tem krasno zamišljenem spisu ugotavlja, da ničesar na svetu ne bi moglo obvarovati našega naroda in njegove besede, ako bi Slovenija ostala pod naciji.

Od starokrajskih ljudi so v tem letniku povesti, in članki pisateljev, ki so bili v borbi proti okupatorjem in domačim izdajalcem. Sploh je gradivo z njihne strani bogatejše kot še kdaj prej v našem koledarju. Predstavlja vso grozovitost boja, ki so ga prestali in okrutnosti sovražnika, da se človeku ježijo lasje.

Zvesti svojim načelom so ostali med vojno vsi naši prejšnji literarni sotrudniki ter sodelavci na drugih poljih, kot Tone Selihar, Mile Klopčič, Angelo Cerkevnik, Cvetko Kristan, Viktor Eržen, dr. Reisman, Uratnik, Franc Svetek itd.

Ampak v glavnem so spisi iz starega kraja v letniku koledarja 1947 od pisateljev novejšeg generacije. Opisi bodo v prihodnjih številkah. Naravno, da so tudi tukajšnji naši sotrudniki dobro zastopani. Zaeno ima novi letnik mnogo informativnega gradiva.

V veliko oviro nam je, ker spisov ne dobimo že v poletju, ko imajo v tiskarni običajno več časa kakor v jeseni. So tudi razne druge težave, ki jih ni vredno venomer pomnavljati, a nam so v silovito nadlego. Razumemo, da bi tisti, ki koledar razpečavajo, radi, da bi ga dobili čimprej. In nihče ne bi tega rajše kot mi. Stavimo pa kolikor moremo, da ga začnemo pošiljati čim bo vse delo dovršeno.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanske Delavske Tiskovne Družbe, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka
popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co.,
Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

4301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Zaton "newdealske ere" in povračanje v stare, breznačrtne razmere in - v krizo

Freda Kirchwey, ki urejuje revijo "Nation", piše v nji, v očigled sedanjih zamotanih razmer v tej deželi, da je Rooseveltova era (doba) zatoniла že prilično predno je umrl.

Urednica omenjene revije je ena izmed vodilnih osebnosti v krogih takozvanih ameriških liberalcev. Zato je dobro, da je baš ona priznala to resnico.

Pokojni Roosevelt bi nedvomno delal danes — aki bi živel — vse drugače kakor pa njegov praznoglavi naslednik Truman. Toda ker je Roosevelt zapustil svoj "new deal" še predno se je vršila konvencija demokratske stranke leta 1946, je radi tega tudi tako rad privolil, da je njegov naslednik lahko človek, kakršen je sprejemljiv za južnjaške burbonce in druge reakcionarje ter graftarske masine njegove stranke v velikih severnih mestih. In fako je bil Wallace zavržen in izvoljen Truman.

Splošno mnenje med "liberalci" sedaj je, da bi slabši tudi Harding, Coolidge in Hoover ne mogli biti.

Omenjeni trije predsedniki so v krizah saj ostali v Washingtonu — ali pa šli na "pojasnjevalne" ture, ko je nastala kaka stiska v deželi. Tako je storil tudi Harding, predsednik nevščnega spomina in na tisti svoji govorniški turi tudi umrl.

Toda Truman je šel v najbolj kritičnih dneh naše notranje ekonomije ter v najbolj napetih odnosih med unijo premogarjev ter plutokracijo na počitnice v Florido in od tam, deloma pa iz Washingtona ukazal uniji premogarjev, da naj svoje člane pridržijo na delu v rovin, namesto da bi stavkali ali pa šli na lov. V tem svojem poskusu, postati velik, si je preskrbel "publiciteto" tudi s pogreznjenjem v zaplenjeni nemški podmornici tik Floride več sto čevljev globoko in imel v tej "nevarnosti" intervju s časnikarji. Nato so ga slikali, kako se je kopal v bazenu zgodaj zjutraj tik svojega hotela in potem čez dan v toplem floriškem morskem obrežju.

Pravi državnik tako ne delajo. Tako se stavk ne rešuje. S takimi metodami ne bo Trumanova administracija prišla drugam kot v še večje blamaže.

Kaj pa naj si premogarji mislijo, če jim tak predsednik ukaže ostati na delu, neglede v kakšnih razmerah so primorani živeti?

Predsednik Truman je "verbščina", ki smo jo dobili po pokopu "newdealske" politike. Njen glavni smoter je bil rešitev "naše sorte" kapitalizma, ki je bil ob nastopu pokojnega Roosevelta v predsedniško službo na višku največje gospodarske panike, kar smo jih še kedaj imeli.

In sedaj, kajpada, se pričena vse to spet od kraja in vsi skupaj nam ne morejo obetati drugega kot inflacijo ter novo krizo. V "tolažbo" pa nam zagotavljajo, da bo bolj "mila" kakor je bila "zadnja depresija".

Dvojno tolmačenje pravičnosti stavk

Ako stavkajo industrialci, zato, ker zahtevajo VIŠJE cene ter odpravo KONTROLE nad njimi, je eno.

Ce stavkajo delavci za izboljšanje SVOJH ŽIVLJENSKIH KAZMER, je drugo.

V stavkah industrialcev in drugih izkoriščevalcev za VEČJE PROFITE je ameriški velebizniški tisk z njimi.

Na stavke delavcev ter na njihne voditelje pa meče ogenj in žveplo.

Temu pravimo sedaj demokracija ter "free enterprise".

Bevinova vnanja politika "odobrena", a vendar ne tako, da bi on triumfal

Opozicija v delavski stranki proti vnanji politiki Attleejevega Bevinovega kabineta se je morala v parlamentu s svojim predlogom glede nezaupnice Ernestu Bevinu umakniti, ker je bil pritisk nanjo tolikšen, da si ni mogla pomagati iz klešč. Zelela je preklicati svoj predlog, toda torijski poslanci so rekli "NE", in tako je šel na glasovanje ne da bi dobil en sam glas.

Bevin in Attlee sta torej dobila stoodstotno zaupnico. Ampak le na videz. Okrog 140 poslancev ni glasovalo. Kakih 38 izmed njih ni moglo na sejo zaradi bolezni ali drugih zadržkov, ostalih sto pa se je namenoma vzdržalo glasovanja. Vsled okolščin niso hoteli dvigniti rok proti Bevinu, niti mu ne izreči zaupnice.

Le 58 delavskih poslancev, kar je sicer v sedanjih razmerah v Angliji veliko, je s svojimi podpisi zahtevalo spremenitev Bevinove vnanje politike. To je bila senzacija za ves svet in Bevinu pa v največjo zadrego, kakor je bil v zadregi naš državni tajnik Byrnes, ko je Wallace v svojem govoru proti njemu (v New Yorku) omenil, da ga mu je — namreč govor, odobril sam predsednik Truman.

Byrnes se je — bilo je to v dneh pariške mirovne konference — upravičeno čudil, češ, ali mar zastopam tu sebe, ali ameriško vlado? Truman se je zdržnil, vprašal svoje svetovalce kaj in kako in Wallace je bil vržen iz vlade zaradi govora proti ameriški vnanji politiki. Byrnes je s tem dobil zadoščenje in ostal na svojem mestu, kakor je ostal sedaj Bevin.

Vendar pa sedaj oba lahko vesta, da ima njuna politika veliko nasprotnikov v takih krogih, ki so res za mir in za vzajemnost med narodi, ne pa za pripravljane oborožene borbe ameriškega ter ostankov evropskega kapitalizma ter Vatikana za strnoglavljenje sovjetskega ekonomskega sistema.

Volitve v parlamentu za odobritev Bevinove politike in s

V ITALIJI bo to težka zima. Inflacija narašča, živeža je malo in revno ljudstvo je največ odvisno od religijnih pošiljav iz tujih dežel in paketov. Premočni pa kupujejo na črni borzi. V minulem poletju je gladno delavstvo zahtevalo zvišanje mezd, kar je dovedlo do izgrediv, ki so se potem ponavljali v raznih mestih po Italiji. Predsednik vlade Alcide de Gasperi ki je vodja krščanske stranke, je dokazoval, da bi zvišanja nič ne pomagala, ker bi višje plače inflacijo še bolj povečale. Socialisti in komunisti pa so pred par tedni sprejeli skupen program, v katerem obljubljajo tudi višje mezd in ob enem take gospodarske reforme, da se bo inflaciji zastavilo pot. Izvedli bodo svoj program seveda le, ako dobe večino v parlamentu in vlado. Sedaj so v koalicijski vladi s krščansko stranko.

KATKA ZUPANČIČ:

IVERI

Naši "svetniki"

Sicer je ozačje baš ta čas tako napeto od resnih vprašanj, da nam skoro sapa zastaja, vendar mi naj bo dovoljeno udariti na lažjo struno. Neka agentka me je namreč nadlegovala z brošuro, na čije platnace sem opazila podobo najnovejših svetnikov: svete matere Cabrini.

To mi je dalo misliti. Če se v nebesih omejujejo na naš posvetni imenik svetnikov, tedaj smo mi Slovenci i v nebesih velike reve. Še vsak narod ima priznane svete zastopnike okrog božjega prestola, le mi nobenega. In je to za nas jako žalostno spričevalo.

Tako se morajo pobožni Slovenci še vedno zatekati le k svetnikom tujega izvora in jezika. V upanju, da jih razumejo brez tolmača. Svoje strehe izročajo v varstvo sv. Florijanu, goveda sv. Valentinu, prašiče sv. Antonu pušcavniku, bolne noge sv. Roku, bolne oči sv. Luciji in sv. Vidu, zmedeno pamet sv. Ambrožu in sv. Katarini; vojak ima za patrona sv. Martina, mladina sv. Alojzija Gonzaga, lovec sv. Huberta, predica sv. Jadrto, jetnik sv. Petra stol, tat sv. Dizmo, itd. v brezkončnost. Največ pa zaleže pri Bogu seveda beseda božje matere.

Vsiljuje se vprašanje, čemu je pripomočkov sploh treba, ko se vsak lahko zateče direktno k očetu nebeskemu? In mar so i božji načrti le provizorično začrtani? Mar ne odseva iz vse te nebeske uredbe neka nam mila domačnost? Namreč p o t r e b a "zvez", ako hočeš kaj doseči, ali prav po naše: mazanje in pritisikanje kljuk...? Oj, preljubo naše kleečpastvo — še na nebesa smo ga prinesli!

Svetnikov mi Slovenci torej nimamo! To je pribito! Niti ni upanja, da bi jih v doglednem času kaj imeli. Johana z Vodic se je sicer potrudila, toda je prišla najmanj za sto let prepozno na svet. V modernem svetu se čudeži rajš polomijo. A treba je za svetništvo poleg lepega, ali spokorniškega življenja priznanih in potrjenih in izpričanih čudežev, tako pred smrtjo in po smrti svetniškega aspiranta.

Neštete slovenske duše, čijih zasluge so ostale le v ustnem izročilu domačih vasi, seveda ne štejejo in bodo prej ali slej zatoni le v pozabo.

Na primer stari Repič. — Ka-

tem proti opoziciji proti njemu v delavski stranki so značilen pojav, ker so pokazale, da ako se bo to nasprotstvo nadaljevalo, bosta Attlee in Bevin zašla na desno toliko, da sploh ne bosta mogla več nazaj temveč le uprostavila program njune stranke, ki sta ga obljubila izvesti v mednarodni politiki.

Za zaupnico Bevinu je glasovalo sto torijskih poslancev — proti nobeden.

Mnogi so se vzdržali, toda ne iz nasprotstva, temveč da ne bi izgledalo vse to preveč "soglasno", kar se torijeve tiče.

Izmed delavskih poslancev jih je glasovalo za zaupnico 253, vseh skupaj pa je 391.

Na očitke, da je angleška vnanja politika sedaj le še prirepek vnanje politike ameriškega kapitalizma, je Attlee odgovoril, da je Anglija še vedno suverena država in da Bevin ni nekak "second hand" Byrnesov partner (dasi se je le v smislu, ne pa dobesedno tako izrazil), ampak da nastopa zmerom le v interesu Velike Britanije, miru in pravičnosti.

Izgledalo pa je, da mu tretjina poslancev delavske stranke tega ni verjela in zato niso hoteli dvigniti rok ne za ne proti predlogu. A že to, da so se vzdržali, je Bevinu na konferenci v New Yorku prestidž zelo omajalo.

njo, kakor da bi bila vsem rodna mati. "Ne damo je! Za nič na svetu je ne damo! Niti eno piščico ni šlo po zlu, tako je skrbela za vse..."

Nov snežec je pobelil vas in polja in pot, po kateri so nesli Ana pokopat — od vse vasi edino rtcev "španske".

To sta samo dva primera od mnogih. Pa se spomnite kakšnega pušcavnika ali pušcavnice, ki jih časti svet zato, ker so si s postom in bičanjem razmesarili in uničili telo, ki je nota bene tempelj božji! Samomorilec odrekuje cerkveni pokop. Počasno samomorilstvo pa kronač s "svetniško krono". Zakaj ta razlika, ko je vendar prvo kot drugo v jedru le pobjeg iz življenja?

Kar se mene tiče, mi je spomin na Ano S. veliko častivrednejši, nego pa kakšna Katarina Sienska.

Japonci imeli mnogo diamantov

Ameriška okupacijska armada je pred letom našla v japonski državni zakladnici kup diamantov. Prispevali so jih Japonci med vojno v namen financiranja Hirohitove armade proti zaveznikom. Ameriška oblast je pozvala v Tokio enega izmed najboljših poznavalcev diamantov, kar jih je v New Yorku, da preštudira vrednost teh biserov.

Vzelo ga je pet mesecev, predno je pregledal vsak diamant in mu ugotovil vrednost. Ko je delo dovršil, je dejal, da še nikoli v zgodovini ni bilo toliko teh draguljev na enem kupu. Njihno vrednost ceni nad 25 milijonov dolarjev.

JAKOB ŠVIGELJ PREMINUL

Cleveland, O. — Spet smo izgubili pionirja v našem socialističnem pokretu. Dne 12. novembra je preminul Jakob Švigelj. Bil je član kluba šte. 27 JSZ že od leta 1915 in ves čas aktiven, ravno tako tudi njegova soproga, ki je umrla pred dvema leti.

Pokojni Švigelj je bil star 75 let. V starem kraju je bil železničar in si že tam pridobil socialistično prepričanje, ki si ga je ohranil do zadnjega.

Hudoval se je na verske dogme — podpornice vraževerstva — in pobijal laži klerikalizma kjerkoli je nanesel poranek na take stvari.

V prejšnjih letih, ko je bil še trdnješi v zdravju in je bilo socialistično gibanje še močno in agresivno, je zelo rad pomagal v agitaciji, med drugim v raznašanju kampanjske literature in drugih socialističnih publikacij.

Posebno od kar mu je žena umrla, je začel polagoma hirati — nekaj vsled žalosti, nekaj vsled starosti, dokler ni podlegel.

Doma je bil iz Martinjaka pri Cirknici. Pogreb je bil civilen. Vršil se je 15. nov. na mestno pokopališče v Highland parku.

Večer pred pogrebom mu je pevski zbor "Zarja" zapel dve žalostinki.

Tu zapušča sina Franka in hčer Mary, omožena Marn, zeta J. Marna, pet vnukinj, dva pravnuka in več drugih sorodnikov. Naj mu bo ohranjen blag spomin. — John Krebel.

Ignoranca je prekletstvo od Boga. Znanje je perot, ki te ponesi v nebesa. — Shakespeare

O IVANU MLINARJU, KI JE RAZUMEL TOKE ČASA IN SVOJE NALOGE DO KONCA

FRANK ZAITZ

Pisma in listi iz starega kraja k nam čisto še vedno počasno prihajajo. Tako sem šele nedavno zvedel, da je naš stari sodrug, pionir Ivan Mlinar, preminul.

Z Angelo sva ga obiskala leta 1938 — leto pred svetovno vojno, v Ljubljani. Bil je že zelo zdelan, toda po duhu še čil in je delal v uradu za zdravstvo onih, ki so odvisni od splošne pomoči.

Nismo se spuščali v visoko politiko. Razkazal nama je zavod, pojasnil to in ono in midva z ženo pa sva študirala bolnike. Bili so revni, mnogi podhranjeni in res bolni in bedni.

Minulo poletje je Ivan Mlinar umrl. Franc Svetek, ki je pred leti načeljeval delavskim strokovnim organizacijam v Sloveniji, je napisal o njemu lep nekrolog. Kot znano, se je Franc Svetek — star, energičen socialist, takoj pridružil osvobodilni fronti. Kaj je storil Mlinar, o tem mi ni bilo znano. A iz Svetkovega opisa vidim, da je šel, kot pravimo po domače in po naše, "z duhom časa". Bil je 78 let star, ko je umrl.

Franc Svetek piše o njemu sledeče:

Dne 19. avgusta smo pokopali moža, ki spada med one, ki so v Sloveniji položili temelj modernemu delavskemu strokovnemu pokretu.

Ivan Mlinar je bil rojen 24. januarja 1869 in je v letošnjem januarju doživel 76 let. Po dovršitvi 4. razredov gimnazije se je v Ljubljani in Celju izučil tehniške obrti. V strokovno organizacijo grafičnih delavcev je vstopil julija 1893. V grafični organizaciji se je udeleževal v funkcijah tajnika in podpredsednika ljubljanske podružnice od leta 1897 do 1920. Po prestopu v službo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev je prestopil v organizacijo privatnih nameščencev in bil od leta 1930 do razpusta organizacije leta 1940 predsednik ljubljanske podružnice.

V istem času se je udeleževal tudi v višjih forumih strokovnih organizacij. Do leta 1897 niso poslovala strokovne organizacije v današnjem smislu, temveč so bili delavci ne glede na stroko organizirani v "Delavskem podpornem in izobraževalnem društvu", ki je imelo tudi na našem ozemlju svoje podružnice. Tega leta so se pričele ustanovljati strokovne organizacije in tovariš Mlinar je bil določen za njihovega glavnega zaupnika na bivšem Kranjskem; to funkcijo je vršil vse do poloma Avstro-Ogrske leta 1918.

Po letu 1918 so se osnovala jugoslovanske strokovne organizacije z nazivom "Svobodne strokovne organizacije (URSSJ)" in prvi predsednik vrhovnega foruma za Slovenijo (Strokovna komisija) je bil tov. Ivan Mlinar, ki je deloval na tem mestu do leta 1923. Drugič je bil izvoljen na to mesto leta 1936 in ga je upravljal do konca leta 1940, ko so bile svobodne strokovne organizacije po Cvetkovičevem jugoslovanskem režimu razpuščene.

V funkciji strokovnih organizacij je deloval zlasti pri tisku in je bil več let urednik "Delavca" in drugih strokovnih glasil, kakor "Rudar", "Lesni delavec", "Ženski list" itd.

Sodeloval je tudi pri delavskem političnem tisku in je več let urejeval list "Rdeči prapor", "Zarja" in bil štiri leta glavni urednik dnevnika "Naprej", kasneje pa sodelavec "Delavske politike".

V kulturnih organizacijah se je udeleževal pred prvo svetovno vojno v "Vzajemnosti" do njenega razpusta po znanem predavanju Ivana Cankarja v ljubljanskem mestnem domu. Namesto te je bila ustanovljena kulturna organizacija "Svoboda", katere podpredsednik je bil nekaj let. Po razpustu "Svobode" je bila ustanovljena "Vzajemnost", katere funkcionar je bil do druge svetovne vojne.

Omembe vredno je tudi sodelovanje pokojnika pri znani socialistični reviji "Naši zapiski".

Nedvomno bi bil sodeloval tovariš Mlinar čim aktivnejše tudi v Osvobodilni fronti, če bi ga 8. novembra 1940 ne zadela kap in ga položila za več mesecev v bolniško posteljo in zapustila

tako težke posledice na njegovem zdravju, da je bil za vsako daljše kretanje nesposoben.

Vstop "Svobodnih strokovnih organizacij", katerih predsednik je bil v tem času, v Osvobodilno fronto ni bil izvršen le z njegovo vednostjo in odobravanjem, temveč po njegovem najaktivnejšem priporočanju.

Pogreb pokojnika je bil najzgovornejši dokaz njegove priljubljenosti med vsemi, ki so ga poznali. Zlasti polnoštevilno je bila zbrana "stara garda", vsi še živeči sodelavci iz prvih časov delavskega gibanja.

Od oficijelnih predstavnikov so se udeležili pogreba med drugim predsednik CK KPS, dalje zastopstvo Glavnega odbora Enotnih sindikatov in drugi. Slava tovarišu Ivanu Mlinarju! France Svetek.

Anton Zornik s soprogo bil na obisku v Chicagu

Minuli teden je bil v Chicagu na konvenciji organizacije, ki se imenuje "National Committee on Housing", naš stari agitator in razpečevalec "duševne hrane" (delavskih listov ter delavske literature) Anton Zornik iz naselbine Herminie, Pa.

Razprave na konvenciji, ki se je vršila v hotelu Drake, so bile, kot pove že ime, o stanovanjskem problemu. Kakšne so bile — o tem bo poročal Tone Zornik sam.

Zvečer 22. novembra je bil s svojo soprogo na seji kluba št. 1 JSZ v SDC. Omenil je svojo nedavno turo po vzhodnem Ohiu in v Penni, svojo sedanjo pot in podal je razna priporočila za ojačanje naših aktivnosti.

AGITATORJI NA DELU

Poročilo za 4 tedne od 18. oktobra do 15. novembra 1946.	
Anton Zornik, zap. Penna (dve novi)	62
John Krebel, Cleveland, O.	41
Josef Korsic, Detroit, Mich. (4 nove)	36
Frank Cvetan, Johnstown, Pa.	18
Joseph Cvelbar, Sharon, Pa.	16
Louis Barborich, Milwaukee, Wis. (2 novi)	14
Anton Tomšič, Oakland, Calif. (8 novih)	12
Joseph Oblak, Chicago, Ill.	8
Anton Udovitch, La Salle, Ill.	7
Leo Zevnik, La Salle, Ill.	6
Ant. Jankovich, Cleveland, O.	6
John Zornik, Detroit, Mich.	4
Pouis Malensek, Pueblo, Colo.	3
J. H. Krzinsk, Kemmerer, Wyo.	2
Louis Zorko, Chicago, Ill.	2
Frank Udovitch, Chicago, Ill.	2
Anton Trojar, Chicago, Ill.	2
Jahn Rak, Chicago, Ill.	2
Frank Remitz, Rock Springs, Wyoming	2
Edward Tomsic, Walsenburg, Colo.	2
Anton Shular, Arma, Kans.	2
Frank Štih, Sheboygan, Wis.	2
John Peñik, Fontana, Calif.	2
Jim Dekleva, Gowanda, N. Y.	2
A. Božich, Cleveland, O.	2
John Kosin, Girard, O.	2
K. Erzmnožnik, Red Lodge, Mont.	2
Skupaj 261 naročnin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 206 naročnin.	

Tole mi ne gre v glavo?

Kako to, da ameriški delavci na volilne dneve glasujejo za kapitalizem, a potem pa stavkajo proti njemu, to mi nikakor ne gre v glavo! Mar ne bi bilo pametnejše tudi voliti proti njemu, ga zavreči in s tem odpraviti VZROKE za stavke?

PRIPOVEDNI DEL

MIŠKO KRANJEC:

Dežela pesmi

I.
Kakor bi se vedno dehtelo po rožah, s katerimi so ljudje hoteli obiskovati komisijo, ki je pred nedavnim hodila po Primorskem; ogromni slavoloki iz zelenja z napisi o Jugoslaviji in Titu še vedno stoje nad cestami in nad razpotji, komisije pa ni več. Opravila je svoje delo in zdaj si stojita nasproti samo še primorsko ljudstvo in mirovna konferenca v Parizu. Primorsko ljudstvo je izreklo svojo poslednjo besedo; izreklo na lep in dostojen način, a nič manj odločno, da namreč pozna eno samo rešitev: da se vrne domov, tja, kamor spada. Odšla je komisija, ostali pa so slavoloki in ostalo je ljudstvo s svojo ljubeznijo do rodne zemlje.

Nanos je bil še vedno prenosiv kakor lani, ko sem ga poslednjič videl, samo Vipavska dolina globoko pod njim je bila polna cvetja; zdaj (to je bilo pisano v maju) tam cvete sleherni drev. Nad dolino na pobočju gora so čepele vasi podobne lastavičjim gnezdom, pripleljenim na ogromno sivo steno. Tudi te okrogle vasi so iste sive barve. In tudi gore so sive, s primeso nečesa rjavega in zelenkastega, kjer se odbija vroče sonce.

Bil je delavnik in ljudje so delali na polju. Povsod so razorane, a že tudi zasajene njive in gredice kazale sled človeške roke, ki se je zasledila v prst. Se več: kazale so sled človeške ljubezni. Na kmetih so ljudje v mnogocem bogatejši od nas; smejo ljubiti zemljo, smejo delati na njej, ljubijo cvetje te zemlje, ptice, ki se vračajo, in sinje nebo nad seboj.

Sprejem je bil "kraljevski", kakor je dejal dr. Slodnjak, ki se je zahvaljeval vseh vzhičen ljudem. Tokrat niso sprejemali komisije. Navadna vas, prvi dan Sempas, naslednji dan Brje in zadnji dan Herpelje, je sprejemala slovenske književnike, ki so prišli recitirati. Prav gotovo so si tisti ljudje predstavljali, kakšna je komisija, ki je nedavno hodila v bližini, toda dvomim, da so imeli kako določeno predstavo o slovenskem književniku, ki je zašel k njim. Ne zato, ker ne bi vedeli, kaj je "pisatelj" in kaj "pesnik". Težko bi bilo na Primorskem najti človeka, ki ne bi vedel, da je Gregorčič pesnik, njihov pesnik, ali ki ne bi poznal, če že ne po obrazu, pa vsaj po imenu Franceta Bevka, in ki ne bi bral njegovih povesti. Bevk je njihov pisatelj, domač, tako njihov kakor gore okrog njih, in ga poznajo prav tako dobro kakor te svoje gore. Dvomim, da je na svetu dežela, ki bi svojega pisatelja imela takoj res za svojega kakor Primorska Bevka. Bevk se je ne samo rodil na tej

zemlji, marveč tudi za vekomaj z njo rasel, z njo zli v celoto. — Tam poznajo tudi Prešerna. Prešeren je prav tako njihov pesnik, nič manj ni njihov pesnik Oton Zupančič, ki so po njem povsod spraševali: radi bi ga videli, želeli so si njegove besede, želeli njegovega potrdila. Prav gotovo ni nič lepšega, kakor če tako velik pesnik stisne svojem ljudstvu prijateljsko roko, celo pa takemu, kot je ljudstvo na Primorskem. Ta roka zasluži pozdrav. Tem bolj, ker je še pred nedavnim držala za orožje, ker se tudi danes bori, ko je istočasno že vsa žuljeva od poljskega dela.

Slovenske književnike so sprejeli z zastavami, s cvetjem, z godbo ter petjem. Slovenski književnik se je v vsej zgodovini srečaval z ljudstvom in morda s kako redko izjemo ne moremo nikomur očitati, da je bežal od njega. Srečaval pa se je z ljudstvom tudi na recitacijskih večerih. Vendar se mi zdi, da je književnik tudi ob takih priložnostih ostajal na nekoliko vzvišenem odru. Bili so celo — mimobežno — časi, ko si je slovenski književnik skušal umetno zavezati ovrtnico, ko si je nataknil črn kloboč in nosil dolge lase zaradi svoje namišljene posebnosti in vzvišenosti. Ta ropotija minulih in meglenih zavijanih dni spada danes med staro šaro, razen kolikor si bo še tu in tam kak študent o-mislil kaj podobnega. Zdi se mi, da bi danes bilo človeku neskončno nerodno, ako bi se tak prikazal med ljudmi v Sempasu ali kjer koli na slovenski zemlji.

Prišel je čas, ko se bo književnik moral češče srečavati s svojim ljudstvom. Ne samo iz letniško, ne samo slovesno recitacijski, marveč, da se bosta književnik in človek pogovorila iz srca v srce o umetnosti, o književnosti, o lepoti, ko ljudje ne bodo več zgolj poslušalci. Prav gotovo sleherni človek nosi v svojem srcu želje po lepoti in predstave o njej, o katerih bi kdaj rad spregovoril. Ne morda zato, da bi tako književnik računarsko spraševal, kako naj piše, ter se tako odrekal svojji izvirnosti in s tem seveda tudi prizadevnosti. Ne naše ljudstvo, ne kdo drugi ni nikdar zahteval, ne želel take rabote! Marveč gre za to, da bo književnost po čim tesnejšem stiku z ljudstvom postala popoln odraz vsega tistega, kar zadeva to ljudstvo; ne samo odraz njegovega zunanega življenja, njegovega dela, marveč mnogo bolj odraz njegovega notranjega življenja, predvsem pa njegovega prerojevanja, vsega tistega presnavljanja, ki se je začelo bog ve kdaj, ki se je med to vojno stopnjevalo do viske in ki danes gre še dalje svojo pot.

zakaj svet slovenskega preroda se s končano vojno še daleč ni zaključil. Nasprotno, šele zdaj se je začel tisti veliki razvoj, ki mu lahko določimo cilj, ne moremo mu pa končnih meja. Vse dogajanje, kakor doma, tako po svetu, globoko zadeva našega človeka, ne tako, kakor ga je nekoč, ko je malomarno šel mimo vsega. Nekoč je naše ljudstvo stalo na isti točki tako rekoč stoletja, vsekakor pa se v desetletju ni daleč premaknilo. Nekoč se je proces dogajal v drugih plasteh. Danes je ta proces zajel zares, kakor pravimo, široke mase, osnovne množice, in je morda nekoliko statično duševnost našega človeka pognal v vrtnice, v tek, kjer se ne bo mogel več ustaviti. Duševni proces pri vsem tem bo silen. Kakor je že danes. Iz umirjenega, neogibnega človeka se sprošča človek s silo, razgiban, vrveč. Svojo sprostitvev je našla ženska, ki je stoletja stala ne-gibna pri svojem ognjišču. Skratka, toliko vsega novega se poraja, toliko prevrat je nastal, do česar mora tudi najbolj preprosti človek neizbežno zavzeti svoje stališče, da pisatelja kakor povodenj zaliva s svojo problematiko, da skoraj že ne ve, česa bi se najprej lotil, ker enostavno vse kriči po oblikovanju, neredko celo po satiri in rahlem posmehu!

Ali kljub tej ogromni snovi, ki se vsiljuje pisatelju in ki nikakor ne zadeva samo človekovega zunanega življenja, marveč predvsem njegovo notranjost, se mi včasih zdi, kakor da se naša književnost v vsej tej obilnosti ne bi več znašla. Včasih se mi zdi, kakor bi naša književnost nekaj vleklo v ozkoščino, enostranskost. Zdi se mi, kakor bi književniki živeli povtisom, da se od njih pričakuje nekaj, da lahko rečem, "poenotenega" in da jih neka želja vleče k temu. In še se mi zdi, kakor bi se pisatelj skušal vrtni edino okoli brzostrelke, bojev, tako rekoč nečesa zunanjega, efektivnega, pri čemer pozabljam, da je bil vendar le ogromen duševni proces, preden je kmečki človek vzel v roke brzostrelko, in da streljanje — v povešiti seveda — zdaleč ni tako pomembno kakor tisti razvoj, ki je našega človeka pognal v gore, ga tam štiri leta držal in ga prerodil. Imamo ogromno izbiri v ljudeh, pregled vsega in vsakogar, kaj je odločilo, da je nekdo šel in bil pripravljen za velike stvari darovati svoje življenje, medtem ko drugi, živeč v istih pogojih, ni šel; da je nekdo celo postal od-padnik, kakor tudi danes, ko se nekdo z vso dušo zaje v razvoj in gre z njim, ko drugi stoji ob strani in gleda.

Nečemu pa se moramo brez-pogojno izogniti: da bi namreč iz ljudi ustvarjali klišeje, in to niti iz junaka, niti iz povprečnejšega človeka, niti iz odpadnika in izdajalca, da bi iz ljudi napravili lutke. Klišeiranje pomeni smrt za umetnost, za književnost. Naša književnost v preteklosti v svojih boljših ustvaritvah ni nikdar klišeirala. Tradicijo naše dobre književnosti moramo ne samo ohraniti, marveč v novih razmerah samo še dalje razviti. Ni govora, da bi v naši književnosti smel nastati kaos, celo pa kakršen koli odmik od stvarnosti in naprednosti. Preprečevati nered v umetnosti, naravnati pot k stvarnosti in naprednosti je naloga naše kritike, istočasno pa približevati občinstvu umetnosti pa razumeti, da je lepo in veliko tudi tisto, kar včasih zaradi svoje težine čez brv nikakor ne more, pa bi lahko šlo čez most. Naša književnost v svoji glavni črti od vsega početka ni bila niti malo nazadnjaška, nikdar odtrgana od življenja. Ko so ji danes dani taki pogoji, kakršnih še nikdar ni imela, si je težko misliti, da bi ta naša književnost v svoji osnovni liniji zabredla na stranpot, ker bi se s

NACELNIK avstralske delegacije, Malin (na desni) na konferenci združenih narodov v New Yorku. Slika je bil, ko je zastopnikom drugih dežel razlagal stališče avstralske vlade v perečih mednarodnih problemih.

tem odreka svoji tradiciji in svojemu poslanstvu za bodečnost. Možno pa je, da bo imela napake, da se bo zvijala v porodnih bolečinah v svojem preoblikovanju, ko ne samo, da bo morala neposredneje zajemati iz narodovega in ljudskega življenja, temveč so pred njo velike naloge.

Naši ljudje imajo zdrav odnos do književnosti in sploh do umetnosti, kar naj bi kritiki samo se dvigali in uravnavali. Funkcija umetnosti se ni v ničemer usodno spremenila, razen da danes umetnost postaja resnično last nabolj širokih množic, ne pa kakor je bila nekoč last samo izbranega kroga, pa ne zato, ker je nekoč književnik tako želel, marveč ker so bile razmere take: preprosti človek na eni strani se ni imel pravega odnosa do umetnosti, na

drugi strani pa ni mogel kupovati knjig.

Razmere so se spremenile ter je čas, ko si človek že kupuje knjigo. Da knjigo kupiš, ni dovolj, ako imaš denar, potrebna je ljubezen do knjige, do lepote. Na Primorskem sem z veliko radostjo opazil, da to ljudstvo ima tako ljubezen! S srečevanjem s preprostim ljudstvom, celo pa na tak način, kako se je to zgodilo nam na Primorskem, bo književnika z vso silo vlekel še bolj v središče našega življenja in mu narekovalo sproščenejšo ustvarjanje! Književnik bo postal ne samo opisovalec ljudskega življenja, ampak njegov najiskrenejši, velik in dosleden izpovedovalec njegovih radosti, njegovih prizadevanj, pa tudi njegovega trpljenja in njegovih bridkosti. (Dalje prihodnjič.)

NAŠE AKTIVNOSTI

Zbira ANNE BENIGER

Ta kolona, ki je izhajala od časa do časa pod naslovom "Glasovi iz našega gibanja", je dolgo izostala. A bo v bodoče spet redno objavljana.

V prejšnji številki je bilo na prvi strani nekaj opazk o delu naših agitatorjev, ter o izkazu prispevkov tiskovni sklad. In pa da bomo odsej o takih stvareh spet redno poročali.

Tiste, ki so v minulih tednih delali kakor zmerom za našo stvar, ne da bi bili kje omenjeni, prosimo, da nam oprostite.

Glavna pozornost sedaj je obrnjena na delo za prihodnji letnik Ameriškega družinskega koledarja.

Zivimo v izrednih razmerah, ko ne samo da je težko dobiti material za hiše, pač pa so težko tudi drugod, in to prav tako v tiskarski industriji.

Naši stari in novi zastopniki Proletarca in Koledarja se tega zavedajo. Vsi bi radi, da bi koledar čimprej izšel ter jim olajšal delo pri razprodajanju. Upamo, da bomo z novim letnikom ta cilj hitreje dosegli kot pa smo ga z letnikom 1947.

Zelo dobro so se odzvali pri nabiranju opisov v koledar 1947 Jacob Ambrozich, Moon Run, Pa.; Lovrenc Bajc, Fairport Harbor, O.; Louis Barborich, Milwaukee, Wis.; Peter Benedict, Berkley, Mich. (sedaj El Cajon, Calif.); Joseph Cvelbar, Sharon, Pa.; Frank Cvetan, Johnstown, Pa.; Anton Jankovich, Cleveland, Ohio. (zopet dobil največje oglaševanje); Martin Judnich, Waukegan, Ill.; Fr. Klune, Chisholm, Minn.; Josef Korsic, Detroit, Mich.; Jacob Kunstelj, Ely, Minn.; Joseph Oblak, Chicago, Ill.; Christina Podjavoršek, Milwaukee, Wis.; John Te-

ran, Ely, Minn.; John Vitez, Barton, O.; John Zigmán, Strabane, Pa.; Anton Zornik, Herminia, Pa.; Janko Zornik, Detroit, Mich.; Anton Udovich, La Salle, Ill.

John Krebel se vedno potrudi, da obišče naročnike, katerim je list potekel in poskrbi, da ga obnovi. Enako "večni popotnik" Anton Jankovich, A. Bozich in Frank Hribar, vsi v Clevelandu.

Pokojnega Josipa Snoyja v Bridgeportu pogrešamo. Toda namesto njega se sedaj toliko bolj trudi John Vitez iz Barton, O. Je že star sodrug, vajen agitacijskega dela in ga sedaj dobro, uspešno vrši. V vzhodnem Ohiju je še precej naših naprednih rojakov, med njimi M. Tušek, J. Skoff, F. Pisek in še veliko drugih. Vsem je bilo hudo, ko je Joseph Snoy umrl. Ampak on ni ničesar želel bolj kot to, da če njegova več ne bo, naj drugi delajo dalje za cilje, ideje in načela, v kakršne je on veroval.

Leo Zevnik v La Sallu, Ill., je pionir v naših aktivnostih, bodisi za Proletarca, SNPJ in na delavskem polju. Proletarcu pomaga že leta in leta. Zelo priden v tem okrožju je za Proletarca tudi Anton Udovich.

Louis Barborich v Milwaukeeju je stara korenina — menda je že eden izmed najstarejših rojakov v naselbini. Skrbi, da naročnine sproti skolekta, dobi tu in tam i kakega novega naročnika, nabira oglase in pa govori za našo stvar kjer in kolikor največ more. Obeta, da bo tako tudi nadaljeval.

Pevski zbor "Zarja" v Cleve-

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
3724 WEST 26th STREET
Tel. Crawford 2212
OFFICE HOURS:
1:30 to 4 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
6:30 to 8:30 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
Res. 2219 So. Ridgeway Ave.
Tel. Crawford 8446
If no answer — Call Austin 5700

Poslušajte

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchan.

landu bo praznoval na Zahvalni dan 28. nov. svojo tridesetletnico svojega uspešnega, dasi trudapolnega dela. Zelimo, da bo njegova prireditel velik uspeh in pa da bo svoje naloge vršil v bodoče enako uspešno kakor jih je v minulih desetih letih.

V prejšnji številki so imeli opise o pev. zboru Zarja L. Poljšak, Anton Jankovich ter Louis Zorko. Naj bo tu na kratko omenjeno, da je malo slovenskih družin, ki bi toliko storile na našem glasbenem polju kot sta Leo in Viki Poljšak ter njun sin. Kajti delati 30 let — to je že nekaj! Ampak "Zarja" ima in je imela tudi mnogo drugih poštvalnih članov in članic in bilo bi dobro, če bi kdo, ki zbor dobro pozna, opisal njegovo zgodovino ter dal v nji priznanje vsem tistim, ki ga v resnici zaslužijo, pa čeprav jim ni za to, da jih bi kdo hvalil.

Humorist, satirik ali kako bi že rekli — Martin Judnich iz Waukegana — se pogosto oglašuje z obnovljenimi naročninami, z oglašji in pa kak dopis je tudi že poslal včas, dasi je skup z njimi. Namreč z dopisi. A njegove satire bi koristile. Torej?

Matt Malnar iz Willarda, Wis., se je oglašil z naročninami — tudi z novimi. Upamo, da sedaj, ko je zima na pragu, bo imel kdo izmed naših naročnikov tam več časa ter opisal, kaj so delali in pridelali v poletju in kaj oni mislijo o cenah ter drugih takih rečeh, ki zanimajo nas in farmarje ob enem. Saj ima Proletarec na Willardu in v sosednjih krajih med rojaki precej prijateljev, torej se bo kdo gotovo oglašil. N. pr. naš stari znanec Slemec.

V Chicagu in okolici skrbe za obnavljanje naročnin med našimi rojaki Joseph Oblak, John Rak, Louis Zorko, Angela Zaitz, France Udovich, Groserjevi in drugi.

Zelo delavna v Detroitu sta za naš list ter koledar Joseph Korsic in Janko Zornik. Kar se tiče aktivnosti, pa so med njimi sedaj menda največ za SANS ter pomožno akcijo, v ostalem pa so rojaki zaposleni v družtvih, v odborih za svoja dva domova, nekateri v unijah itd. Upamo, da dobimo od tam kaj dopisov, v katerih nam bodo povedali tudi kaj podrobnosti o svojem delu.

Anton Zornik iz Herminia, Pa., je bil na agitacijskem potovanju po vzhodnem Ohiju in v Penni. Več o tem v prihodnjem poročilu.

Drugi naši agitatorji, ki so pridno na delu za Proletarca, za koledar itd., so Frank Cvetan v Johnstownu ter Joseph Cvelbar v Sharonu, Pa. V Kansasu deluje neumorno že latjan leta Anton in John Shular, stari veteran John Marolt, včasih se oglašuje tudi naš pionirski agitator Bratkovich in več drugih.

Iz Minnesote se oglašajo za našo stvar Max Martz, Frank Klune, John Kobi, John Teran in Jacob Kunstelj. Z zapada nam pošiljajo pisma, v katerih so obnovljene in nove naročnine, ali pa prispevki v tiskovni sklad, Kajetan Erznöžnik iz Montane, Edward Tomsich iz Walsenburga, Colo., J. H. Kerzisknik iz Kemmererja, Wyo., Frank Remitz iz Rock Springs, Wyo., Louis Malenski iz Puebla, Colo., John Pečnik iz

Fontane, Calif., Frank Novak iz Los Angelesa in "Big" Toni Tomšič iz Oaklanda, Calif.

Sledeči so ponovili naročnino za celo leto in ob enem prispevali še vsaki po \$2 v tiskovni sklad: Jacob Bergant, Lisbon, O.; Frank Cerne, Cleveland, O.; Blaž Vilčnik, Depue, Ill., in Frank Iliersch, Virden, Ill., Annie Bester, Washington, D. C., John Prudich, Willoughby, O., Adolfr Krusch, Cooperstown, N. Y., J. Mažgon, Cleveland, O., in Jack Menhardt, Sheboygan, Wis.

Stari naš prijatelj John Kosin, Girard, O., je poslal dve obnovitveni naročnini ter za \$10 pozdravnih oglasov v koledar, \$5 pa v podporo Proletarcu.

Novi naročniki v minulem tednu so sledeči: John Malevich, Makinen, Minn. (naročila ga mu je hči njemu v darilo); John Kosin, Girard, O., je naročil list svojo v Jugoslavijo; dalje sta poslala novi naročnini Joseph Jež, Warren, O., in Miss Kati Jurman, Cleveland, O., ki je ob enem poslala \$10.00 v tiskovni sklad.

Peter Benedict, naš star podpiratelj Proletarca iz Michigana, si je kupil dom v krajini El Cajon, Calif. Naročil je, da naj mu Proletarca sedaj tja pošiljamo. Zaposlen je bil minule tedne s selitvijo, ker je pri tem delu pomagal tudi svojima sinovoma. Ko je bil Pete Benedict v Chicagu, je obiskal mnogo znancev in se precej zamudil tudi v Centru. Pravi, da je imel "fine čase" in vse, s katerimi se je ob tej priliki srečal, iskreno pozdravljala.

Minuli teden so nas obiskali Anton Zornik in njegova soproga iz Herminia, Pa. Ob tej priliki je Mrs. Zornik prispevala \$2 v tiskovni sklad. Isti dan nas je obiskal naš naročnik Anton Ausec iz Stauntona, Ill., ki je obnovil naročnino ter prispeval \$1 listu v podporo.

Fran Stih iz Sheboygana, Wisconsin, je poslal pet naročnin na list in \$4 v tiskovni sklad. Poroca, da ima za agitacijsko delo zelo malo časa, a mi ugotavljamo, da vzlic temu skrbi, da je naša lista naročnikov v njegovi naselbini v redu.

Anton Zager iz Denverja je poslal listu v podporo \$5 in poroca, da je na potovanju po jugozapadnih državah in v Mehiki. Več o njegovem pismu je na drugem mestu.

Koledarsko gradivo je v delu, nabiratelji oglasov so se odbr odzvali in vse drugo se opravlja ko hitro mogoče. Več o tem prihodnjič.

Stavkovne izgube

Delavski department je izračunal, da so stavke v prvih devetih mesecih tega leta povzročile izgubo 98,225,000 posameznih šihov, ali nad 38,000,000 več kot v vsem letu 1945.

NE ČAKAJTE,

da prejmete drugi ali tretji opomin o potečeni naročnini. Obnovite jo čim vam poteče. S tem prihranite upravi na času in stroških, ob enem pa izvršite svojo obveznost napram listu.

PRVA SLOVENSKA PRALNICA

Parkview Laundry Co.

1727-1731 W. 21st Street CHICAGO 8, ILL.

Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno

TELEFONI: CANAL 7172—7173

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST

PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO

OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING CO.

Tel. MOHAWK 4707

1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izvzemli Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 SOUTH LAWDALE AVENUE

CHICAGO 23, ILLINOIS

AMERICANI SODIJO LE RUSIJO, A TUDI NJENI LJUDJE IMAJO SODBO O NAS

Ilija Ehrenburg piše o svojih vtisih s potovanja po Zedinjenih državah

Američani pogosto priporočajo, da naj bi Sovjetska unija pustila našim časnikačem po nje-nem ozemlju svobodno potovati in o nji neomejeno pisati po svoji volji.

Zgodaj letos je šla skupina ameriških časnikačev v Rusijo na povabilo časniškega oddelka Sovjetske unije. Potovali so svobodno, bili gostje vlade in pisati so smeli po mili volji ter poročila pošiljati v svet brez zadržkov cenzure.

Zed. države so to prijaznost vrnilo z enako prijaznostjo.

Tu je bila v prvi polovici leta večja družba sovjetskih pisateljev in žurnalistov, ki so istota-kor smeli kamor so hoteli in utegnili. Kajti potniški promet je v naši deželi izborni organi-ziran, da si v nekaj urah, ali v par dneh kamor že hočeš iti.

Sedaj tisti sovjetski gostje pišejo doma vtise, ki so jih dobili med nami.

Najbolj satirično izmed vseh piše Ilija Ehrenburg:

On je našim čitateljem znan že iz mnogih spisov, ki so bili objavljani bodisi v Proletarcu, v Majskeem glasu ali pa v Ame-riškem družinskem koledarju.

Ko se je pred meseci s poto-vanja po Ameriki vrnil v New York, da se odpelje domov, je ob tej priliki napisal o naši de-želi sledeče svoje vtise:

V nekaj urah bom odšel iz Združenih držav v Evropo. Tu sem se mudil dva meseca in hva-ležen sem svojim ameriškim ko-legom, da so me povabili. V svo-jem življenju sem videl velike stvari, toda sveta in človeštva ni mogoče razumeti, če nisi videl Amerike.

To je velika in komplicirana dežela. Dolgo bom okleval nad praznim papirjem, preden se bom odločil odgovorno pisati o Ameriki. Lahko je peti Ameriki slavo, ni težko biti satiričen o njej, toda najtežje jo je razu-meti.

V Parizu so vse hiše šestnad-stropne; tam ni ne pritličnih hiš, ne nebotičnikov. V Franciji je mnogo odličnih slikarjev in naj-dež kakršne koli barve. V Ame-riki pa so pisatelji in glasbeniki močnejši kot slikarji — tukaj luč zatemni barvo.

Tukaj je vse črno ali vse belo

V New Yorku sem videl škat-lo cigar, ki stane 200 dolarjev, katere pa lahko pokadiš v nekaj dneh. Ob ustju reke Mississippi-ja sem srečal družino z osmimi člani, ki zasluži 200 dolarjev na leto.

Svetovni pisatelji občudujejo knjige pisatelja Hemingwayja ali Faulknerja, toda če vstopiš v kino na "Main streetu", da vidiš navaden film, te kar stresa za-radi njegove neizmerne plitko-sti.

V Združenih državah sem vi-del mnogo idealistov, mož, ki sanjajo o sreči vsega človeštva, na drugi strani pa sem videl osebe, ki so pravi valpi, le bica jim manjka. Videl sem krasne univerze, izborne laboratorije, muzeje, katere bi lahko stari svet zavidal, a videl sem skupno prvi jedi odrasle ljudi, trgovce z naramnicami ali električni-mi pečmi, ki so na povelje po-smenali levje rjovenje... Zamotana dežela, čudovita dežela

z imenitnimi ljudmi in sijajno bodočnostjo.

V Jacksonu, Miss., sem vprašal za čašo vina. Povedali so mi, da je pijača prepovedana. Ne-kdo je svetoval, da se odpeljemo v sosedno državo. Ko smo do-speli z avtomobilom na mejo, smo morali plačati \$1.50 most-nine — most je privatna lastni-na! O stvari so mi razložili: "Mi spoštujemo privatne pravice." V nekaterih primerih je vlada ali država vsemogočna, v drugih pa brez moči.

Tega nisem nameraval sedaj omeniti, če ne bi ameriški časnika-ri neprestano poudarjali o ameriški svobodi v primeri s svobodo v Sovjetski zvezi. Bil sem v državi Tennessee, kjer je prepovedano učiti Darwinovo teorijo. V naši deželi je prepo-vedana propaganda proti Židom. Kaj je bolje: prepoved teorije o evoluciji ali prepoved proti re-voluciji?

Spominjam se, kako so bili ameriški žurnalisti naravnost divji zato, ker je bila odvzeta volilna pravica tistim osebam v Jugoslaviji, ki so kolaborirale z okupatorjem. Toda bil sem v državi Mississippi, kjer je bila odvzeta volilna pravica polovici prebivalstva. Kaj je bolje: od-vzeti volilno pravico človeku, ki ima črno vest, ali človeku, ki je črne polti?

V Ameriki sem videl veliko sijajnih stvari: tisoče stvari, ki naredijo človeku prijetno življe-nje, videl čarobni razgled na New York, tovarne v Detroitu, elektrarne v državi Tennessee, sijajne ceste in visok življenjski standard. Toda najlepšo stvar, ki sem jo videl, so duševne zmo-žnosti ameriškega ljudstva.

Ljudstvo je mlado, nedozorelo, vzlic temu pa je doseglo sijajne tehnične uspehe in prepričan sem, da bo ustvarilo visoko du-hovno kulturo, kajti poseduje globoko inteligenco. Ima mnogo dobrih kvalitiet: je odkritosrčno in predržno, pridno in energi-čno. Ono koraka naprej, sicer ne po ravni poti, čestokrat izgubi sled, naredi ovinke, toda zme-raj napreduje na svoji poti in to je razveseljivo za nas. To ljud-stvo bo pomagalo človeštvu uti-rati pot do sreče.

V Ameriki pa sem videl mno-ga stvari, ki mi niso ugajale. Ko se povrnem domov, se bom po-trudil resno spregovoriti o teh stvareh. Nisem užaljen nad oni-mi Američani, ki nas kritizirajo, zamerim pa tistim, ki namenoma blatijo, sramotijo in lažejo o nas. V teku svojega dvomeseč-nega obiska sem čital na tucete fantastičnih pripovedk o svoji osebi. Ker se lahko izmislijo to-liko neresničnih stvari o meni, potem je lahko razumeti stvari, ki so si jih izmislili o Sovjetski zvezi.

Poznam veliko ameriških žur-nalistov v Moskvi. Imamo žur-naliste, ki čitatelje informirajo, imamo pa tudi žurnaliste, kate-ri delajo prav nasprotno. Neka-teri se pritožujejo zaradi ome-jitve svobode in se zgražajo, ker so jih spremljali zastopniki zu-nanjega ministrstva, ko so poto-vali po Sovjetski zvezi v času vojne. Ko sem jaz potoval po Združenih državah, me je tudi spremljal zastopnik ameriškega državnega departmanta, a ne sa-

SOVJETSKI DELEGATI na tedanji konferenci združenih narodov (vrši se v New Yorku). Od leve na desno Višinski, Molotov in Gromeko.

"BOG BO POMAGAL" je rekla mati gornjega, na smrt obsojenega dečka za otroško paralizo, "ali pa nihče ne bo". Zato je odklanjala zdravniško pomoč toliko časa, da je za slučaj izvedela oblast in mater prijela, otroka pa dala pod zdravniško oskrbo, dasi je bilo že prepozno, da bi deček se kdaj mogel okrevati. Slika je iz Kansas Cityja, Mo.

mo, da se nisem pritoževal, da je moja svoboda omejena, tem-več sem bil resnično hvaležen za pozornost, ki mi je bila izka-zana.

Torej očitno je, da tu ni v to-liko meri vprašanje drugačnega razmerja avtoritet do žurnali-sta, kot je drugačen odnos žur-nalistov do vlade in ljudstva katerega so gosti.

V Ameriko sem prišel kot pri-jatelj in skušal videti in razu-meti, toda med ameriški žur-nalisti, ki so prišli v Moskvo, so bili sovražniki Sovjetske zveze in so vedeli, kaj bodo pisali, še preden so prestopili meje. O ča-snikarjih zato govorim, ker sem zelo žalosten zaradi njihovega obnašanja. Veliki in priznani ča-snikarji servirajo svojim čitate-ljem nepravilne informacije o Sovjetski zvezi, mešajo ljudi ob vsaki priliki in jih skušajo pre-pričati, da je možna vojna med Ameriko in Sovjetsko zvezo. Jaz pa hočem kričati: Ne, vojna je nemogoča! Vojaki, ki so se boje-vali ob Renu in Elbi, junaki, ki so padli v Stalingradu, heroji, ki so žrtvovali svoja življenja v Normandiji, nam garantirajo za to!

V času dveh mesecev, ki sem jih preživel v tej deželi, je proti-sovjetska kampanja silno nara-sla in jaz bi jezen zapustil to deželo, če bi bilo moje poznastvo omejeno samo na časnikar-ske kroge. Toda videl nisem sa-mo časnikarje, temveč tudi nji-hove čitatelje.

Vem, da ameriško ljudstvo ne želi vojne, kajti ono se spominja Stalingrada in ne sovraži sovjet-skega ljudstva. Torej zakaj naj bi se prepričali dve ogromni de-želi, dva mogočna in plemenita naroda?

Na podlagi gornjega se do-mneva, da darilni paketi nad 22-funtov ne bodo pripuščeni v Ju-goslavijo carine prosto, oziroma brez posebnega dovoljenja za uvoz. Isto seveda velja tudi za darilne pakete do 22 funtov, ako niso v skladu z gornjimi določ-bami.

Zračna pisemska pošta v Ju-goslavijo je sedaj 15 centov za pol unče.

Napredovanje Chicaga v prebivalstvu

Chicago, ki je drugo največje ameriško mesto, že dolgo ne na-preduje v prebivalstvu. Pravza-prav nazaduje, ker se ljudstvo seli iz razpadajočih notranjih predelov in "slums" v pred-mestja.

Ako se te kraje prišteje k me-stu saj na bazi prebivalstva, te-daj Chicago še vedno raste.

Leta 1868 je šlo prebival-stvo Chicaga 252.054 oseb, iz-med katerih jih je bilo 249.141 belih in 2.913 črncev. Sedaj šte-je čikaško okrožje blizu pet milijonov ljudi, toda mesto (Chi-cago) samo pa ne zaznamuje napredka temveč le okolica. Črncev pa je namesto prvotnih dva tisoč sedaj tu že več sto tisoč.

Politika Zed. držav svetu še vedno nejasna

Kongresne volitve z dne 5. no-vembra so pred vsem važne kot mejnik na potu k glasovanju le-ta 1948. Dajejo nam nekaj vpo-gleda v to, kam se obrača javno mišljenje — toda ničesar kon-čno veljavnega ali definitivnega. Tu v Washingtonu, od koder po-ročam, bi skoro rekel, da je ču-titi napetost, katero opazuje ves svet, vprašujoč se, ali se bo naj-mogočnejša dežela obrnila na levo ali na desno. Ali bo Ameri-ka okrepila svojo sedanjo smer sodelovanja v mednarodnem svetu, ali se bo usmerila v novo obliko izolacionizma?

Po mnenju inozemskih opa-zovalcev sta ti dve vprašanji več ali manj istovetni. Izredno te-žko je prepričati inozemske di-plomate, da obrat Amerike na desno ne bo nujno s seboj prin-e-sel tudi neke nove vrste izola-cionizma. Naglašajo namreč, da bo desničarska usmerjenost Amerike nujno izzvala nasprot-stva, ker bo v protislovju z raz-vojem v skoro vseh prekomor-skih deželah. Tako bo Amerika postala skoro edina desničarska dežela na svetu, in to dejstvo jo bo samo po sebi s časom izoli-ralo hote ali nehoče.

Dejstvo, da predstavniki naše desnice, ki imajo največ izgle-dov, da prevzamejo vodstvo na-še politike v slučaju okreta na desno, že danes zagovarjajo mednarodno sodelovanje, po na-ziranjju teh inozemskih opa-zovalcev v tem pogledu ne bo od-ločilo. Brez nadaljnega sicer priznavajo, da je mednarodno sodelovanje na desni prav tako mogoče kot na levi, toda njho-vo mnenje je, da Amerika sama ni dovolj velika in mogočna, da bi mogla zavrniti tok in smer razvoja, ki se je začel na vsem svetu. Prepričani so, da se bo vsak tak poizkus izjalovil ter da bo posledica le to, d se bo Ame-rika s časom razočarana obrnila v stran — v nov izolacionizem.

To je razlog za veiksansko na-petost, s katero vsi pričakujejo nadaljnega razvoja.

Letošnje volitve kažejo, kako bi bil narod volil danes, ako bi se nahajali v predsedniškem le-tu. Toda s tem še ni rečeno, da nam kažejo tudi kako bo narod glasoval čez dve leti. O tem da-nes ni mogoče prerokovati. Dve leti aktivnega političnega raz-voja zamore vse spremeniti. Morda bolj zanimivo vprašanje v tem pogledu predstavljajo se-lanjanji napor, da se prevrže ra-vnovesje sedanjega sistema strank. Ti napor, so očitni tako na desni kot na levi.

Skozi vso našo zgodovino je bilo opaziti stremljenje, da bi imeli obe poglavitni stranki več ali manj isti politični program, tako da ne bi v nobenem sluča-ju moglo priti do globljih spre-memb v političnem in socialnem sistemu dežele. Volilci naj bi ne imeli nobene možnosti, da gla-sujejo za ali proti programatič-nim vprašanjem. Danes je ta položaj dosežen v veliki meri, posebno na polju zunanje poli-tike, ki je postala nestrankar-ska.

Te razmere napadajo sedaj z leve in desne. Desnica je ustva-rila posebno zvezo, ki nosi ime American Action, Inc. Levica in komunisti pa tudi napadajo ta položaj in zahtevajo novo, tretjo politično stranko, ki naj bi bila osnovana na podlagi nekakšne ljudske fronte. Nekateri libe-ralni prvaki kot Wallace in Pe-p-per pa si prizadevajo najti rešitev v tem, da bi demokratična stranka zopet postala levičarska.

Notranja borba v strankah, ki se bo rodila iz tega, bo težje prizadela demokratično stranko kot republikance. Razlog je v tem, da je sedanji položaj bolj ugoden republikanski stranki, in v tem, da so demokrati pri-morani iskati podpore med pro-gresivnimi in delavskimi sila-mi, ako sploh hočejo izvoliti svo-jega predsednika. Wallace in Pepper sta sicer silno napadana z vseh strani, toda dejstvo je, da se bodo tudi desničarski demo-kratki morali z njima pobotati, ako ne bodo hotela kratko in malo pozabiti na kandidature za predsedniško mesto.

Pobotati se z njima pa je vprašanje tega, ali in kako ome-jiti njun vpliv na splošne poli-tične smernice. Treba je odločiti o tem, kdo naj bo prihodnji predsedniški kandidat demokra-

tične stranke. Niti njegovi naj-boljši prijatelji predsednika Trumana mu danes nočejo po-vedati tega, kar je očitno, namreč, da on ni tisti, katerega utegnejo izbrati prvaki stranke. Treba jim je nekoga, ki bo mo-gel preko glav Wallacea in Pe-p-perja pridobiti zase progresivne glasove. Različni politiki z ve-liko ljubeznijo opazujejo gene-rala Eisenhowerja...

Anton F. Zagar na potovanju po zap. jugu

Anton F. Zager, ki je bil svo-ječasno upravnik Proletarca ter tudi na agitacijskih turah zanj, nam sporoča, da je sedaj na po-čitniški turi po zapadnem jugu in v Mehiki. A. F. Zager (prej Zagar) je bil po izselitvi iz Wau-kegana, Ill., stalno naseljen v Denverju, Colo., kjer je obrato-val turistične kabine. Jih še po-seduje in v času odsotnosti mu jih upravljajo sorodniki.

Dne 17. novembra piše iz me-sta Las Cruces, New Mexico, med drugim:

"Tovariš Zaitz: — Las Cruces — mesto križev — bi se reklo po naše, je kraj, kjer so se vršile krvave bitke med Indijanci na eni ter med misijonarji ter dru-gimi belokožci, ki so prodirali na zapad, na drugi strani.

Od tu Ti pišem in ti ta kraj omenjam, ker je zelo zanimiv. Las Cruces — "mesto križev" — leži 40 milj severno od mesta El Paso v Texasu. In na južni strani mejne reke Rio Grande je mehiško mesto Juarez.

L. 1864., ko je prišel s pomoč-jo Avstrije in Francije v Mehiko za njenega cesarja habsburški Maksimilijan, menda brat Franca Jožefa, je bil Las Cruces glavno pribežališče tedanjega rebelnega voditelja zatiranih mehiških Indijancev in mehi-skih peonov v splošnem. Nje-govo ime je splošno znano — Benito Juarez. Proslavljan je v filmih in v zgodovini Mehike. Boril se je za njeno svobodo in mehiško ljudstvo ga bo vsled te-ga slavilo dokler bo živelo.

V hotelu Amador, v katerem stanujeva z ženo, je imel tudi Juarez svojo sobo in od tu pla-niral svoje vpade čez mejo proti Maksimilijanu. Juarez je uspel in Maksimilijan je bil od re-volucionarjev obsojen v smrt ter ustreljen.

Naj še omenim, da je najina soba tik tiste, v kateri je bival v onih viharjih dneh Benito Juarez.

Vreme tukaj je toplo in soln-ce sije skozi sinje nebo od ju-tra do večera. Tu se človek počuti z vsakim dnem mlajši.

Iz srca bi Ti privoščil — ako bi bilo mogoče — da bi tudi Ti s svojo ženo prišel sem, da se bi navzila tega svežega zraka in toplega solnca v teh poznih je-senskih dneh.

To v resnici potrebujeta, ker vem, da veliko delata, ali po naše, da garata.

V nekaj dneh po počivanju v "mestu križev" sva jo odrinila z ženo proti Del Rio, Texas., do Loreda, in nato po najinem na-črtu čez mejo v republiko Me-hiko.

Ker nameravava z ženo ostati tam par mesecev, mi pošiljajte "Proletarca" v Mexico City, Mex., General Delivery.

Ob enem bom vesel, ako se kdo mojih prijateljev zanima, če mi piše v Mehiko na gornji naslov.

Hasta la vista! Tvoj Zagar. (Anton Zagar je ob tej priliki spet poslal \$5 v tiskovni sklad lista in upamo, da nam dobi ka-kega novega naročnika tudi v Mehiki. Včas je bil zelo priden v tem poslu.)

Brezdomcev v Tokiu na kupe

Tokio je veliko mesto, večje nego Chicago, kajti v njemu je sedaj 225.000 prebivalcev, ki ži-ve v luknjah bombardiranih po-slopaj ali v za silo zbitih stano-vanjskih škatljah, kakih 25.000 ljudi pa je brez vsake strehe in spde kjerkoli najdejo kak koti-ček.

Ne zdi se pa, da se vlada kaj posebno briga za rešitev tega problema, kajti ministri še ve-dno stanujejo v vilah in v pala-čah in ne vedo kaj je potikanje in življenje brez strehe.

Vožnja v letalih bo poceni — kadar bo

Charles A. Rheinstrom, ki je direktor ene izmed glavnih ame-riških aeroplanskih družb, pre-rokuje, da se bo lahko po tej deželi vsakdo vozil čez par let po 4c na miljo. To je cenejšje kot pa sedaj računajo železnice, pa tudi busi, ker z busi vzame vož-nja dolgo, z letalom pa boš v ne-kaj urah z enega kraja Zed. drž-av na drugem koncu, brez pre-sedanja in torej tudi brez izred-nih stroškov.

So pa tudi drugi večaki, ki menijo, da ako se bo cena dolar-ju nižala, kot se mu sedaj, se bo voznina višala tudi za tiste, ki se vozijo v aeroplanih, ne pa samo za one, ki se prerivajo v vlakih in busih.

Help Wanted

MEN WANTED

NO EXPERIENCE NECESSARY START AT 90c PER HOUR TIME AND 1/2 FOR OVERTIME

STEADY WORK FOR STEADY MEN

SUN STEEL CO.

1700 WEST 47th PLACE

TYPIST

Experienced or competent beginners

Good Salary — 40 Hour Week Steady Position — Insurance Plan Cafeteria for Employees Excellent Opportunities with Progressive Concern

Apply

JAS. P. MARSH CORP. 2073 N. SOUTHPORT AVE.

MACHINE COIL WINDERS

Top Wages — Plenty Overtime

TRINDL PRODUCTS

17 EAST 23RD STREET

STAKER

(Experienced)

Excellent opportunity to right man

LIBERTY

RAWHIDE & TANNING CO.

2020 N. PAULINA ST.

TYPISTS

Interesting and diversified work in insurance office. — 28 hour week. Alternate Sat. — Perm. position

Apply now

ROOM 724 — 175 W. JACKSON

Carpenter Foreman — Labor Fore-man for heavy industrial construc-tion. — Work being performed through the country. Good pay and long-term employment for ex-per-qualified persons. Must be willing to travel and be members of AFL building trade unions. Reply, giving full details as to past experience, references, date of availability, and starting salary requirement. The H. K. Ferguson Co., 1650 Hanna Bldg., Cleveland 15, Ohio.

GIRLS & WOMEN

Assembling and Assorting Christmas Cards Experience not necessary Easy clean work. Full or part time CHESAPEAKE 8823

GIRLS

Paper covering and bindery work

in Printing Office

Good wages. Good transportation

THE HURON PRESS, Inc.

700 W. Lake Andover 4343

MERCHANDISE WRAPPERS

5 day week. — Liberal merchandise discount. — Pleasant working cond.

See

Mr. KELLER 5th Floor

V. L. & A. 9 N. Wabash Ave.

Stenographer & Typist — must have knowledge of Insurance business. Salary open accord. to ability. Good working cond. Small office. 38 hr. wk. Call Mr. Dale, Sta 9330.

W. W. DURHAM & CO.

231 S. La Salle St.

MEN WANTED

must be handy with spray gun

Steady. — Good pay

UNITED GIFT MFG.

1119 West Grand Ave.

Phone Monroe 9483

MEN & WOMEN

Arm-Hole Basters

FINISHERS

(EXPERIENCED)

Steady All Year Round Work

TOP WAGES

Kinsler Clothing Co.

2704 W. North Ave.

Najcenejše blago na svetu sta danes: človeško meso in člo-veška kri. — Eugene V. Debs,

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Največja slovenska knjigarna v Zed. državah

Pišite po cenik PROLETARCU

2301 S. LAWDALE AVENUE
CHICAGO, 23, ILLINOIS

DONALD BELL:

JUŽNOAFRIŠKA UNIJA TER NJENE IMPERIALISTIČNE AMBICIJE

Na zborovanju združenih narodov je ameriški delegat v odboru za vprašanja varstva v organizaciji združenih narodov, Foster Dulles, izjavil, da je Amerika proti temu, da bi Južnoafriška unija anektirala njeje mandatirano ozemlje, jugozahodne Afrike. Dobila ga je v upravo po prvi svetovni vojni, sedaj pa ga zahteva za svojo last. Nobenega dvoma ne more biti v tem, da je bil to hud udarec za maršala Smutsa, ker je pričakoval, da bodo njegove zahteve naletela na odpor le s strani Sovjetske unije in Indije.

Zdaj, ko so Zed. države s svojo ogromno težo nastopile proti tej zahtevi, je skoro gotovo, da bo na zasedanju glavne skupščine Južnoafriška unija pogorela — kar bo spravilo maršala Smutsa doma v jako neprijeten položaj, kajti težko mu bo obrazložiti svojim trdoglavim Burom, kako in zakaj je prišlo do tega.

Vedeti je treba, da goje Buri zdaj že skoro skozi dobo ene generacije nado, da jim bo uspelo zgraditi na jugu Afrike veliko carstvo, ki naj bi se raztezalo daleč na sever njihovih sedanjih meja in bi imeli vključevati tudi ozemlje južno-zahodne Afrike.

Kdor ne upošteva te burske težnje, bo komaj mogel razumeti, zakaj se Južnoafriška unija tako poganja za tem ozemljem, ki je sicer res ogromnega obsega, a istočasno skoro popolnoma neobljudeno. Dežela je večja kot Texas, a ima komaj 270.000 prebivalcev, od katerih je le okrog 30.000 belokožcev.

To dejstvo je samo po sebi težko razumljivo, kajti klimatične razmere so dokaj dobre in Evropejcem ugodne. Prokletstvo, ki je zadelo to deželo, je skoro popolno pomanjkanje vode.

Domače prebivalstvo so črnci rodu Herero in Hotentoti. Pred prihodom Nemcev so živeli siromašno, a zadovoljno in so se bavili pred vsem z živinorejo. Nemci in njihov tedanji gospodar, Goeringa, so jih začeli takoj po svojem prihodu izganjati iz vseh rodovitnejših krajev in so jim celo prepovedali rediti živali — v cilju, da pridobe na ta način tam nastanjenim Nemcem poceni delavce.

Tako so bili domačini polagoma pregnani iz vseh rodovitnejših krajev in so postali pravi sužnji svojih novih gospodarjev. Ko je po prvi svetovni vojni Južnoafriška unija prevzela mandat nad tem ozemljem, ki ga je prej imela Nemčija, je vsaj do neke mere izboljšala razmere, v katerih so živeli ti nesrečneži. Njihov položaj je v splošnem celo nekoliko boljši kot onih črncev, ki žive v Južnoafriški uniji sami, o katerih bi mogli reči, da je prej imela Nemčija, je vsaj do neke mere izboljšala razmere, v katerih so živeli ti nesrečneži.

Njihov položaj je v splošnem celo nekoliko boljši kot onih črncev, ki žive v Južnoafriški uniji sami, o katerih bi mogli reči, da je prej imela Nemčija, je vsaj do neke mere izboljšala razmere, v katerih so živeli ti nesrečneži. Njihov položaj je v splošnem celo nekoliko boljši kot onih črncev, ki žive v Južnoafriški uniji sami, o katerih bi mogli reči, da je prej imela Nemčija, je vsaj do neke mere izboljšala razmere, v katerih so živeli ti nesrečneži.

nejo 'boljši Herero', a da zahodna kultura ne sme prodrati v njihove vrste.

Ako bi bilo to ozemlje vključeno v Južnoafriško unijo, je nedvomno, da bi črnci izgubili ono malo pridobitev, katere so dobili po prvi svetovni vojni. Kar imajo danes v pogledu živine, ne presega števila 70.000 glav, kar nikakor ni dovolj za 270.000 ljudi, ki se preživljajo skoro izključno z živinorejo. Ob enem pa je je tudi preveč za one borne pašnike, ki so jim bili prisojeni.

Iz vsega tega sledi, da Buri ne morejo pričakovati, da bi obogatili od tega ozemlja, tudi če bi jim uspelo, da ga dobe v svojo oblast. Toda Buri hočejo še mnogo več kot le to pustino, katere golota ne odbija njihove poželjivosti.

V vojni proti Angliji se je bil maršal Smuts boril proti Angležem, ki so zmagali. Toda po vojni so Buri prevladali in so zasedli takorekoč ves južni del afriškega kontinenta. Zdaj upajo vključiti v ozemlje Južnoafriške unije poleg mandatiranega ozemlja jugozahodne Afrike tudi angleški protektorat Bečuanalanda, protektorat Basuto-Swasi in angleški koloniji južne in severne Rhodezije.

Smuts je že v svoji mladosti sanjal te imperialistične nakehe. Od takrat naprej pa se je svet močno spremenil. Lahko se zgodi, da današnji svet zavzame napram stremljenju kolonialnih ljudstev čisto drugačno stališče kot pa ga zavzemajo imperialisti stare šole in starih tradicij. — ONA.

Italijanski vojni ujetniki še v Jugoslaviji

Jugoslavija sicer ni zajela velike italijanske armade, v času ko je bil Mussolini strmoglavljen, toda nekaj tisočev italijanskih vojakov ji je le padlo v roke.

Sedanja italijanska vlada želi, da bi jugoslovanska vlada te ujetnike poslala nazaj v Italijo. V ta namen je premier Alcide de Gasperi poslal — oziroma skušal poslati v Beograd deputacijo, ki naj bi izposlovala osvoboditev teh jetnikov. Toda je de Gasperi poročal, da deputacija ni dobila vize.

Druge vest iz Beograda pa trdi, da jugoslovanska vlada želi rešiti vse sporne zadeve z Italijo hkrati, ne pa posamično. Torej tudi vprašanje Trsta, Gorice, medsebojne trgovine, prometa itd.

Nedavno so se začela tozadevna pogajanja v tem smislu, najprvo po ovinkih med Tagliattijem ter Titom v Beogradu, potem med jugoslovanskim zunanjim ministrom Stanojem Simićem ter ambasadorjem Savo Kosanovićem na eni strani in med zastopniki Italije na drugi. Slednja preliminarne posvetovanja so se vršila v New Yorku.

Zaeno so se nato pričela v Beogradu in Rimu.

Ako se ugodno končajo, bo dobro za bodočnost obeh dežel.

AMERISKEMU RDEČEMU KRIŽU je ostalo milijone paketov, s katerimi je pomagal vojnim ujetnikom. Sedaj jih deli tistim v raznih taborih v Nemčiji, v Avstriji itd., ki so brez domovine. In pa takim, ki se v nje iz enega ali drugega vzroka nočejo vrniti. Večina so v teh paketih kondensirana živila in razne druge najnujnejše potrebščine. Najslabše gre v teh taborih židom. V Palestino jih ne pušče, in tudi drugam so jim meje zaprte.

KOMENTARJI

(Konec s 1. strani.)

katoličana, je to bobnal po deželi ves meščanski in katoliški tisk. Potem je Budenz dobil službo na katoliški univerzi, v javnosti pa je nekaj mesecev molčal. Nedavno pa je začel s članki v Hearstovih listih proti komunizmu in ob enem odkril "senzacionalno" dejstvo, da pravi boss ameriške komunistične stranke ni kak William Z. Foster pač pa tajni zaupnik kominterne Gerhard Eisler, ki je bil v ta namen poslan sem iz Evrope. Kongresni odsek za protiameriške aktivnosti ga je poklical na zaslišanje in "tajni ameriški komunistični papež" Eisler se je radevolje odzval. Toda ko je prišel v Washington, so mu povedali, da je odsek zaslišanje odložil na prihodnje leto. Eisler, ki bi rad to komedijo čimprej končal, se je zgražal ter omenjenemu odseku dejal, da se z njim ogabno igrajo. Prav lahko je mogel, da je Eisler res kak komunistični zaupnik. Ampak tolikšne moči, kot mu jo predpisuje Budenz, ne more imeti.

Spreobrnjeni Budenz je po svojih dejanjih in nehanjih jezuit. A bil je take sorte tudi takrat, ko se je predstavljaval za komunistični in bil uposlen pri komunističnem glasilu.

Katoliška liga za pravost je ugotovila, da je le 39 odstotkov filmskih slik takih, ki so vredne, da jih dostojen človek ohljuje. Druge so jo njenemu mnenju morali škodljive, ali so le navaden šund, ali pa naravnost nemoralne. Toda so tudi drugi — priznani kritiki — ki menijo, da prihaja iz Hollywooda prav malo takih filmov — bodisi iz etičnega kot iz umetniškega stališča, ki bi bili vredni obiska.

Vjačeslav Molotov je zahteval, da naj ameriške in angleške čete odidejo iz Trsta in ostalega Primorja saj par tednov potem ko bo uprava nacionaliziranega mesta urejena. Ob enem je Byrnesu in Bevinu očital, da bi po-

Dve priljubljeni zdravili

Ze 61 let so tri generacije Slovanov uspešno rabile in prisrčno priporočile

Trinerjevo grenko vino z vitaminom B-1, ki ima vrednega sovrstnika v

Trinerjevemu linimentu TRINERJEVO LINIMENT je zanesljivo zdravilo proti krčem in lajša bolečine ter neugodje v členih in odpravlja občutke napetosti ter utrujenosti. Je vedno bolj priljubljen, kakor tudi TRINERJEVO

GRENKO VINO: slednji kot želodčno zdravilo in odvajalno sredstvo z vitaminom B-1. Imejte ta dva za služna izdelka vedno na razpolago. Naprodaj v vseh boljših lekarnah ali pa pri

JOSEPH TRINER CORPORATION SLOVANSKO PODJETJE JOSEPH TRINER, predsednik

1053 W. Fillmore St., Chicago, Ill.

daljšana prisotnost njihovih čet vplivala na izid volitev v Trstu — namreč da bi nadaljevanje njunega umešavanja bilo v oporo reakcionarjem v Trstu. Kajti oni že ves čas zaveznike okupacije mezikajo ljudstvu — češ, Američani in Angleži so na naši strani in proti Slovincem in italijanskim komunistom. In je res, da Washington in Londonu ni vse eno, kdo zmaga. To se je posebno pokazalo, ko sta obe vladi izrazile svoje nezadovoljstvo z izidom volitev v Bolgariji in Rumuniji.

Konni Zilliacus je eden tistih delavskih poslancev v Angliji, ki je na čelu opozicije proti B. vinovi vnanji politiki. Dne 22. nov. je dejal, da ker se že zahteva, da naj bo plovba po Donavi pod mednarodno kontrolo, naj pride pod upravo združenih narodov tudi Panamski prekop, Dardanele in Sueski prekop, ter ožina pri Gibraltarju. In res, če naj se Donavo internacionalizira, čemu ne tudi omenjene tako važne morske prehode?

Italijanski monarhisti še niso izgubili upanja, da se savajska dinastija prej ali slej spet vrne na prestol. V Genovi je bilo aretiranih 45 monarhistov, ki so kovali načrt za atentat na proviziornega predsednika republike Enrico de Nicola. Med prijatelji začetniki je princ Guido Maria Galliciano, ki se ne more sprijazniti z mislijo, da je dvor in aristokracija v Italiji odzvonilo.

Umor vsled usmiljenja je v Angliji kaznjiv s smrtjo. To je uvidel 46-letni Gordon Richard Lang, ki je umoril svojo 7-letno hčer Jessie. Bila je bebec, hroma in pokvečena. Taka bi ostala do konca dni. Pa se je oče odločil, da ji stori konec, čeprav je vedel, da bo radi tega brzkone obsojen na vislice. In tako se je tudi zgodilo. Lang je poslušal smrtno obsodbo popolnoma mirno. Svoje dejanja ni obžaloval. Dejaj je, da je otroka imel rad in bi vse storil zanj, toda je bil neozdravljiv. Predno je odprl plin, s katerim je hčerko zadušil, jo je poljubil in potem še par trenotkov pozneje. Očeta lahko reši vislice samo še kralj. Mnogo ljudi Langu njegovega dejanja nič ne zameri. Toda zakon pa je neizprosno.

Chicago Tribune objavlja poročila svojih reporterjev v Nemčiji o bedi med ljudstvom in o podhranjenih otrocih, ki bolehalo, ter o prezebanju, ker ni kuriva. Pravilno in lepo je, da goji usmiljenje do ljudi, ki so v revščini. Ni pa lepo, da ga goji le do Nemcev, dočim ne piše o gladujočih v "slovanskem bloku" prav nič simpatično.

Poljski predsednik Bierut je od duhovščine zahteval, da naj neha zlorabljati prižnice za politične govore proti vladi. Dejaj je, da s svojim ščuvanjem podirajo most za dobre odnose med cerkvijo in državo. Seveda, poljska duhovščina ne bi počela tega, ako bi bila sedanja vlada takaka, kakršna je bila pred vojno. Prejinja je, služila posedujočemu sloju, cerkvi in drugim privilegijem, ljudstvo pa prepuščala revščini in ignoranci. Sedaj je obratno — in naravno — cerkev s takim stanjem ni zadovoljna. In boji se, da bo po prihodnjih volitvah zanjo še slabše.

Sovjetska unija je dobila iz sovjetske okupacijske cone v Nemčiji precej znanstvenikov, ki so veščaki v kemiji, inženrstvu itd., da svoje delo nadaljujejo v sovjetskih laboratorijih. Mnogi naši Rusiji neprijazni reporterji trdijo, da so bili ti nemški veščaki primorani v Rusijo. Ampak veščaka se ne more primorati, da bi delal, ker se lahko le hlina, da dela, pa ne bi pri tem ničesar izpopolnil. Primora se lahko težaka vihteti lopato in voziti samokolnico, a znanstvenke ne.

Tudi Zed. države so dobile iz Nemčije veliko veščakov, brzkone mnogo več kakor Rusija. Atomska bomba je v veliki meri njihov uspeh. V minulih mesecih je prišlo v to deželo 300 nadaljnjih nemških inženirjev, kemikov in iznajditeljev in nikomur v Rusiji ne pride na misel trditi, da smo jih sem siloma privlekli.

Francoski socialisti ne bodo vstopili v nobeno vlado, v kateri ne bi bili tudi komunisti zastopani. Torej s koalicijo brez komunistov, ki so najjačja stranka, ne bo nič.

Samuel Goldwyn, ki je eden glavnih magnatov v ameriški filmski industriji, pravi, da se je "studene ideje" v Hollywoodu za ustvarjanje novih filmov "čisto posušil". Zato so sedaj novi filmi le posnemanje prejšnjih in brez jedra. Ko so ga vprašali, če tudi sebe prišteva med krivce, je dejal, da se ne smatra za izjemo. Morda so baš magnati največ krivi, ker pri ustvarjanju novih filmov ne mislijo na ideje temveč na tak srebrni trak, ki jim bi prinesel največ dobička. Filmi z idejami pa dostikrat ne privabijo dovolj avdijske.

Vprašanje veta je na konferencah združenih narodov v New Yorku zelo sporna točka. Še med vojno so se v veliki trojici domenili, da ne bo noben sklep v nji veljaven, ako ne bo soglasen. Pravico veta imata tudi Francija in Kitajska. Magari ako so štiri izmed teh dežel že kak predlog, ena pa ne, je neveljaven, ker ni soglasen. To proceduro bi radi sedaj spremenili, a ruska delegacija se upira, ker ve, da bo skoro vedno v manjšini. Dokler pa bo v veljavni veto, se lahko s njim brani takih načrtov, s kakršnimi ne soglašajo.

V dunajski univerzi je potre-

bnja čistka. Nad par tisočev socialističnih in komunističnih dijakov je opozorilo na to z demonstracijo. Mnogi dijaki so nacieri in enako tudi precej profesorjev. In je res čudno, čemu tolikšna počarnost v trebljenju!

Volitve v Rumuniji naši vladi niso bile po volji

(Nadaljevanje s 1. strani.)

sploh ne priznala za veljavne in s tem bi morala prekiniti tudi diplomatske stike s koalijske vlado. To bi pomenilo, da Anglija ne bi sklenila mirovne pogodbe z Rumunijo, ker ne sklepa pogodb z vlada, ki jih ne smatra za veljavne.

Pritisk na Rumunijo bo torej nadaljevan. Zed. države in posebno Anglija, oziroma njihni kapitalisti, so imeli v Rumuniji precejšnje investicije. Rumunski narodni viri, posebno oljna ležišča, so bili njihova posest. Investicije pa so v socialnih preuredbah največkrat glavna sporna stvar, ker se kapitalisti izkoriščanju bogastev v tujih deželah neradi odrečejo. To ve vsaka država, n. pr. Mehiko, Argentina, Jugoslavija, Rumunija — da, tudi Sovjetska unija!

Za vlado srednjega sloja — Kakor glede volitev v Rumuniji, tako so v Londonu in v Washingtonu jezni tudi na rezultat bolgarskih volitev.

Kaj pravzaprav hočejo? Ameriški reporterji tolmačijo, da ako bi v Rumuniji in prej v Bolgariji zmagala opozicija, bi delovala za zgraditev kapitalizma "srednjega razreda".

To lahko pomeni, da bi ta razred izkoriščal v našem, veliki industriji, rudniki in oljni vrelci pa bi ostali pod kontrolo kapitalizma velebogastev v Ameriki in Angliji, namesto rumunskih groceristov in drugih štacunarjev ter malih bankirjev.

Kapitalizma srednjega razreda sploh ni. V Bolgariji o njemu ni govora, ker je to povsem agrarna dežela. Ako bo sporazum skupne fronte v Rumuniji obveljal, bo bodoča vlada reforme v industriji in v poljedelstvu še bolj pospešila in "srednji razred" bi polagoma nadomestljale zadrage, kar se že vrši.

Laglje bi se lahko napraviti bogastvo, ako na ga je zapraviti kot gentelman. — Colton.

PROSLAVA PRVE OBLETNICE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Chicago. — Skupne jugoslovanske organizacije v Chicagu in okolici bodo proslavile prvo obletnico ustanovitve jugoslovanske federativne republike v nedeljo 1. decembra v Pilsen parku, 3049 W. 26th St. Slavnost se bo vršila v paviljonu, ki je velik, zelo modern prostor za take priredbe.

Glavni govornik bo jugoslovanski veleposlanik v Washingtonu Sava Kosanović. Pozdravne govore bodo imeli predstavniki vseh jugoslovanskih narodov in nastopili bodo tudi ameriški govorniki.

V koncertnem sporedu nastopijo pevski zbori "France Prešeren", "Zora" in "Matija Gubec". Dalje nastopi v glasbenem sporedu solist John Barić, ruska sopranistka Marčanko, ki jo bo spremljal tamburaški zbor "Ruža", v duetu nastopita Slovenki Alice in Ange, ki ju bodo spremljali Frank Gradišek Jr., Tony Omerza in Stanley Možina.

Po sporedu bo pripravljena za goste okusna večerja. Plesalcem pa bo igral tamburaški zbor "Ruža".

Program se prične ob 2:30 popoldne. Vstopnina je prosta. Večerja pa stane \$1.25.

Vse naše ljudstvo je vabljeno na to znamenito proslavo.

Pripravljalni odbor.

Demokrati v Chicagu obetajo davke zvišati

Demokratska politična mašina v Chicagu je 5. novembra prvič po mnogih letih doživela težke udarce, ker so ji republikančje vzeli mnogo mestnih služb. Prihodnjo pomlad pa bodo v tem mestu županske volitve. A namesto da bi se preživeli "demokrati" nanje pripravili, pa obetajo nov davek — namreč davek na gledališke vstopnice ter davek na vstopnice k sportnim zabavam. Oboje — posebno prvo, bo udarilo "navadnega" človeka. Kajti kino je res ustanova, ki jo poseđa do malega vse ljudstvo. In lastniki teh gledališč ljudstvo opozarjajo, da bo moralo vsak nadaljni davek na vstopnice ono plačati, kakor plačuje vse dosedanje davke.

Prva in najhujša izmed vseh golufij je varati samega sebe. — Bailey.

Ako nimate v načrtu zadostnega žicevja, vaš razveseljiv novi dom bo staromodno predno se boste vanj selili. Neprijetna podaljšava žice, slaba razsvetljava in nezadostni pripomočki "postarajo" tudi novo zgrajeno hišo.

Kadar govorite z vašim kontraktorjem o novi hiši, ne pozabite si zagotoviti zadostno žicevje. Potem boste imeli dovolj priročnih vzmetov in obkroženj, ki bodo zadostovali za vsa nova čudesa, ki jih nudi elektrika. To pomeni konec zgorelim vzvodom in "prenatpanim" stikalom. V domu z modernim žicevjem boste imeli dovolj vzvodov, da boste razsvetlili sobo predno vstopite.

Najboljši čas, da si preskrbite zadostno žicevje, je takrat, ko zidate hišo... takrat je tudi najceneje. Zagotovite si, da bo vaš dom opremljen z žico, ki vam bo nudila največ udobnosti in priročnosti. Vprašajte vašega kontraktorja, da vključi zadostno žicevje.

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

NAJBOLJŠA POMOČNIKA PRI UČENJU ANGLEŠČINE IN SLOVENŠČINE STA

ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK

Cena \$5.00

IN

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

Cena \$2.00

Avtor obeh knjig je DR. F. J. KERN

NAROCILA SPREJEMA

PROLETAREC

2301 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO 23, ILL.

WALLACE BANKS ON FAILURE

Henry A. Wallace, former Vice-President and more recently Secretary of Commerce, offers a word of hope what he calls the "progressives" of the world. His hope, curiously enough, is not that the people of America will use their much-advertised sovereignty to set up a decent social and democratic order, but that the nation will go into another economic tailspin under Republican rule.

Wallace doesn't shine very brightly as a leader of democracy when he makes that statement. Any political outsider who must wait for collapse to present a well-rounded program of action is more likely to march at the head of a parade that leads to totalitarian controls than to blaze the way to economic justice and social freedom.

Anybody who understands the lesson of history knows without being told that the recent election was not the last word in social development or political change. Sure, the Republicans will fail to satisfy the people. They'll fail because they are determined to preserve a way of life that is geared to the advantage of an owning class and not to the welfare of workers. They'll fail because, with or without controls, the private-profit economy is bound to produce depressions—or fascism and war—in the future as it has in the past.

But then what? Well, then Wallace or somebody else who calls himself a "progressive" will again fasten controls upon the people. And the next time the controls may be more binding for the good and sufficient reason that the inability of a class economy to fit with human freedom will be more apparent than it was in the past.

The American people should not be interested in Henry's promise of collapse. They don't need him as a prophet of "the day." What they should demand is a program for right now which a minority of even on member of Congress could sponsor and which would offer some hope of avoiding the cataclysm that Mr. Wallace sees coming and is banking on.

We're not likely to get democracy out of turmoil; we need system and order for that. Neither can democracy live forever within the kind of system of half-measure controls which the late President Roosevelt fastened upon the nation, not to free the people from the evils of the order, but to put political props under that order when it was about to collapse.—Reading Labor Advocate.

BUSINESS BLIND AND DEAF

Labor unrest has come to the country. Like most crises, it cast long shadows ahead of it. Everyone in business and labor knew trouble was coming as soon as the full impact of rising prices hit the workers' pocketbooks.

Labor leaders tried to forestall the crisis by urging full production and greater effort in the hope that prices would taper off and relieve the pressure.

Business, instead of constructive action, aggravated conditions by strikes of its own to raise prices still higher by withholding scarce articles of food and clothing from the market.

Business is operating on the theory that it can starve the American people into submission.

A willing Congress thrust the weapons into the hands of business by killing the OPA and substituting a mockery bearing the same name but with the contrary purpose of forcing prices up.

The same Congress had already filled the war chests of business by granting billions of dollars in tax refunds and reductions.

Thus armed, the business started the propaganda that Communists would attempt to overthrow the government by strikes.

Thus it sought to rally support in the clash with labor—a clash that business fostered. The strategy of business is to brand all strikes as Communist conspiracies which must be put down with armed forces.

The truth is that no major union in the United States is in the hands of Communists, although some have Communists in important positions. Until there is trouble, there is no communist problem.

Business is provoking the conditions under which Communists can operate most effectively.

Business must know that labor stability is impossible when prices are rising and wages are held down. Under such circumstances, the pay envelope shrinks until a man can no longer care for his family.

Finally, in desperation, he flings his pay envelope in his employer's face and walks off the job. The Communist meets him on the sidewalk with a pat on the back and a seductive whisper in the ear. Then there is trouble ahead.

Until business agrees to some reasonable regulation to hold prices and wages in balance, there can be no industrial peace.

Repeatedly we have pointed out to business the dark clouds in the sky. It couldn't see them. But it must hear the thunder of the approaching storm. Or is business deaf as well as blind?—The Progressive Miner.

NAM FEARS COST OF RUSSIAN WAR

The National Association of Manufacturers is worried about the possibility of war with Russia. It fears it would have to fight it, as well as pay for it.

Apparently the NAM has been reading The International Teamster. At least, the NAM has reached the same conclusion, which is that another war would make the United States a totalitarian state with industry as well as labor drafted for the duration of the emergency.

The Teamsters' Union has expressed the conviction that we would continue to be a totalitarian state after the war had ended, partly by necessity and partly by the desire of those in control.

The NAM does not object to the draft of labor but it does object to the draft of capital and it takes pride in the fact that it resisted a draft of capital during the last war.

It is not sure that its luck would continue, according to a recent bulletin which quotes estimates of the cost of a Russian war at the astronomical figure of a thousand billion dollars.

Of course with such a debt there would be no free economy in this country, particularly if many of our major cities were in ruins, as they probably would be.

It is encouraging to note that the NAM is concerned by the cost of another war, in dollars, even if it does not shudder at the cost in lives and suffering. Here is the warning of the NAM in a recent bulletin:

"If war with Russia should come, the consensus among Washington officials is that national service—which industry successfully opposed during the last war—will have to be imposed immediately.

"This in turn would necessitate the conscription of all the productive and transportation resources of the nation and the elimination of the profit system—at least for the time being. It would be politically impossible, these government leaders agree, to force labor to work in plants that are operated on a profit basis.

"Few military leaders believe Russia could be defeated by atomic bombs alone. They believe invasion and occupation would be necessary, at a terrific expenditure of lives and material. One top official estimated that the cost of a war with Russia would increase the national debt by \$500 billion to \$1,000 billion."—International Teamster.

WHEN ALL IS SAID AND DUNNE

Justice Dunne was presiding over an action for damage when the following dialogue took place between lawyer and witness:

"Did you see the witness knocked down?"

"Who, me?"

"Yes, you."

"No, not me."

"Did you see the defendant at all?"

"Who, me?"

"Yes, you."

"No."

"Then why are you here?"

"Who, me?"

"Yes, you."

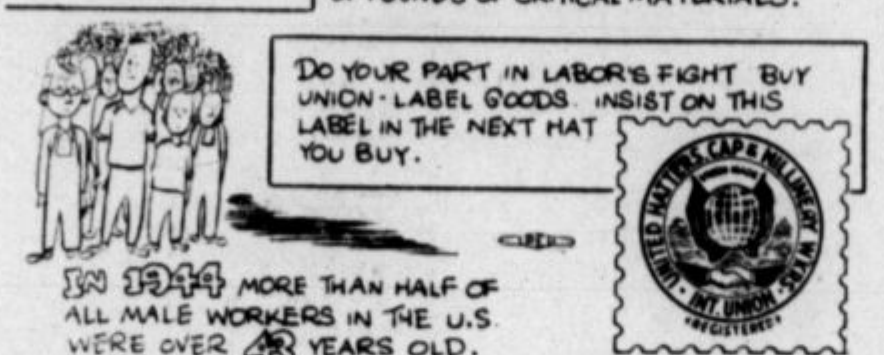
"To see justice done."

"Who, me?" demanded Justice Dunne.

America is another name for opportunity. Our whole history appears, like a last effort of Divine Providence in behalf of the human race.—Emerson.

Good digestion waits on appetite and health on both.—Shakespeare.

THE MARCH OF LABOR

"Zarja" Concert and Dance

It was in the neighborhood of some thirty odd years ago that the Slovene fraternal and cultural life in Cleveland began to evolve into its present day status in our everyday existence. Consequently, an ever increasing number of organizations are at present or in the near future preparing to commemorate their third or fourth decade of a highly successful, and undoubtedly at times turbulent adherence to the principles upon which they were founded. Among these organizations is the choral group, "Zarja" whose inception dates back to 1916 when a number of musically inclined and progressive minded young Slovene men conceived the idea to form an all male chorus dedicated to the task of promoting Slovene culture in this country. Despite the high pinnacle of success that was attained in the following years it was realized that with the addition of female voices a new, larger, and more fruitful field of music and drama would be available to the chorus and thus "Zarja" became a mixed group and has maintained that standing to the present day.

In its thirty years of existence the chorus has realized many successes and has enjoyed the liberal support of a staunch group of people harboring a strong belief in the ideals for which "Zarja" stands. However, the way was not always smooth, but often full of pitfalls and obstructions such as the two World Wars, and the difficulty of inspiring people to band their voices and lend their energies to promoting a larger and stronger chorus. Nevertheless, the two Wars have wrought their destruction and gone; old singers have been replaced by new members, and "Zarja" is on this Thanksgiving Day at the SND presenting a Concert and Dance—thirty years later.

To those of you familiar with music it is not necessary to picture the lilting, lively melodies of Smetana's "Bartered Bride", but for the individuals who wish to become acquainted with the great work of that famed Czech composer the opportunity will present itself when "Zarja" in full dress costume to provide the color and mood, sings a number of excerpts from the grand opera. An added feature will be the dancing of the Polka by a group of young girls from the Junior chorus of Komensky Hall. Ranking first in popularity among the Strauss waltzes is that catchy melody, "Blue Danube", but "Zarja" has uncovered yet another waltz that measure for measure is equally brilliant. The latest offering is titled, "Southern Roses" and must be heard to be appreciated.

Since that era in history when Man first became aware of and learned to develop his powers of articulation, Song assumed an important position in the expression of his moods: love, hate, fear, pity, and happiness. Thus it was that during this war our cousins, uncles, and aunts found solace and inspiration in songs as they so valiantly fought and died to stem and eventually destroy the Fascist element

in their country. In heartfelt words coupled to simple tunes they recounted the destruction, deprivation, and degradation that was being imposed upon them by a merciless enemy whose ultimate aim was the total annihilation of the Slav peoples. However, this lament was not one of self pity or a cry for salvation from some external force. Instead it served as a fuel to feed the inspirational fires of resistance that flamed up all over the country and licked away at the hordes of oppression, produced new songs that spoke of Victory over Tyranny and a new, reborn Yugoslavia dedicated to make operative plans for the elimination of Fear and Want and an insurance of Justice and Peace. "Zarja" is proud to have on its program a number of these Partisan songs.

War brings a curtailment of laughter so today a bit of comedy is always in order and "comical" is a fitting description of the operetta "Cevljari vrag" that serves to close the program. Having sold his soul to the Devil in exchange for seven years of prosperous living, a man must be quite clever in his attempt to outwit Mephisto when he arrives to collect his due. Frank Kokal, whose rise on the Slovene stage has been meteoric, will demonstrate the manner in which such a trick may be accomplished. Aiding him will be such seasoned players as Tony Perushek, Dorothy Skedel-Cecelic, Ivan Cech, and Frank and Sophie Elersich so all can be assured a real treat is in store.

Dancing to the music of Vadal's orchestra and partaking of the usual refreshments in the Annex will consist of the evening's entertainment. All in all there is something to satisfy almost every whim and fancy so don't be different, but come and be the guest of "Zarja" on this Thanksgiving Day from 4:30 P. M. until you have had your fill.

A. Turkman.

NO-STRIKE PICKETS NEED MENTAL TEST

When TWA pilots struck for \$15,000 a year which is about what we all should be getting, a "spontaneous" picket line was formed by some of the other employees to complain that the strike had put them out of work. They even went to Washington "on their own expense" to picket the Hamilton Hotel, hangout of "labor leaders" to picket it when Behnke, president of the Pilot's Association, was stopping there, with such placards as "This is unionism at its worst. Pilots at \$15,000 a year are starving us."

This, if at all spontaneous, or out of their own pocket, is scissorbility at its worst. ("A scissorbill is a worker from the ears down and a capitalist from the ears up.") If the pilots' strike made them starve, junkies to Washington were an injudicious use of their personal funds. What they should have said on their placards was: "We're organizing too. There's no use in settling with the pilots until you settle with us. One for all and all for one."—Industrial Worker.

ROUGH JUSTICE

By RICHARD GILES

Beef and pork will be plentiful this winter says the Department of Agriculture, and prices are already dropping toward the old ceilings. This seems to confuse both the Republicans who said the ceiling prices were too low and the Democrats who held that controls were a dire necessity, leaving nobody satisfied but us meat eaters.

Buyers resistance seems to be a strong factor in the current food market. The idea that people are refusing to buy what they cannot afford is almost unbearably poignant in a world which has just finished fighting a \$1,352,000,000,000 (one trillion 352 billion) war.

At every meeting of the United Nations some delegate can be counted on to demand action against Franco. Now that his friends have been hanged, we are urged to cut off his pocket money.

In spite of everything, biologists still agree that man is the most intelligent of all animals. Proof of this is available every evening on the radio quiz shows, when it is discovered that most people know who was born on Washington's birthday beginning with George.

An American flotilla assisted at the inauguration of the new President of Chile. In time to come the Chileans may wonder how they ever managed an inauguration single-handed.

Americans bought eight million ball-point pens ("will write under water") during the first year of production. This pleasing gadget was not really invented by a pet-shop proprietor while marking down a tankful of guppies.

Real estate prices have leveled off, and buyers are not so eager as they were. Apparently most Americans have succeeded in locating their in-laws and struck up a speaking acquaintance.

Leaders of the Russian Communist Party must have winced to hear that they will be expected to take three years of "serious theoretical and political re-training." Students who fail these courses will not be offered the consolations of football or starting at the bottom in the insurance business. — The Cooperative Builder.

Gift Parcels for Yugoslavia

Effective at once, parcels sent to Yugoslavia as gifts may be accepted for mailing up to the normal weight limit of 44 pounds, subject to the reduced postage rate of 14 cents per pound or fraction thereof.

According to information received from Yugoslavia gifts parcels weighing up to 22 pounds addressed to persons in that country are admitted free of duty and without previous permission for importation under the following conditions:

(1) The parcel must be plainly marked by the sender on the address side to indicate that it is intended as a gift.

(2) Permissible contents are as follows: Nonperishable foodstuffs. Used clothing and shoes.

New clothing and shoes and material for making them (free of custom duty only up to 44 pounds per year for each person of the addressee's family).

Tobacco and its preparations up to 40 grams (about 1.4 ounces) per parcel.

Other articles for daily use in small quantities (luxury items are prohibited).

It is assumed that gift parcels weighing over 22 pounds, or those whose contents do not conform to the conditions stated above, will not be admitted free of duty or without previous permission for importation.

BILLIONS!

The Bureau of Agricultural Economics issues a cheering forecast. It says the national income will climb to a record peak of \$175 billions in 1947, but will start tapering off toward the end of that year. This is an increase of \$10 billions over this year's estimated \$165 billions, the highest on record to date.

Let honesty and industry be thy constant companions, and spend one penny less than thy clear gains.—Ben Franklin.

WHAT A FREEDOM FOR THE SUBJUGATED PEOPLES!

The Union of South Africa, where only white men enjoy the rights of citizenship, wishes to annex the territory of Southwest Africa (which it has held under a League of Nations mandate since the last war) and so obtain a new supply of native helots to work in its fields and mines. Supporting this proposal in a committee of the U. N. Assembly, Marshal Smuts, South African Premier, declared that the native population of the territory had been consulted by special commissioners and that a large majority had indicated approval. What he did not explain was that only tribal chiefs and headmen, who are subject to removal by government officials, were consulted, which gave the proceedings about the same value as a Hitlerian plebiscite. Marshal Smuts sought to bolster his case by favorably comparing his country's procedure with that of Russia when it annexed the Baltic states without consulting "the comity of nations." While two wrongs do not make a right, it is worth noting that the inhabitants of the Baltic states enjoy full Russian citizenship. But with what rights and privileges will the 300,000 natives of Southwest Africa be endowed after annexation? They will enjoy the right to be indentured for work in the mines at a cash wage of 35 to 45 cents a day, the right to live in segregated areas, the right to go to church provided employers consent to sign a pass, the right to be represented in Parliament by a white man. How Marshal Smuts, a godly man, reconciles racial dictatorship in South Africa with the U. N. Charter is a secret known only to him and his maker. But whatever arguments he may offer in defense of his proposals, the U. N. should flatly refuse to extend South African rule until present conditions of discrimination are ended. The United States ought to be leading this fight: unfortunately it has forfeited the opportunity by its own cynical proposals for the Pacific mandates.—The Nation.

"Picketing the Pickets," That's the Latest Anti-Union Racket

Attempt to Arouse Popular Sympathy is Illustrated by Airline's Performance in Washington; Newspapers Help

A new racket has developed in the world of labor relations. In place of the old-fashioned and discredited scheme of mobilizing strike-breakers—brutal bullies willing to slug men, and even women, on the picket line—anti-union employers now "picket the pickets."

The idea is to capture publicity and turn sentiment against the strikers. Of course, the newspapers obligingly "shoot" pictures and display them conspicuously. In that way, the papers oblige rich advertisers and put over their own dislike of unions.

An example of this technique occurred in the nation's capital last week. Fifteen individuals described as "non-union" clerical and technical employees of the Trans-World Airline (TWA) marched in front of the Hamilton Hotel where David L. Behnke, president of the A. F. of L. Air Line Pilots' Association, maintains headquarters.

Some were girls who carried apples in their hands and signs reading: "This Is Our Lunch—All We Can Afford." They tried to put over the impression that they were "starving" while the Pilots were striking for "high wages."

Significantly, however, the young ladies had come all the way from New York and were evidently well supplied with funds to cover their bills at fancy hotels and for lunches—were a lot more elaborate than just apples.

Also, their signs contained not a word of criticism of the management which was responsible for the stoppage.

What happened in Washington is occurring all over the country. In fact, the widespread use of the scheme shows it has been carefully planned by the employers.

Probably it was originally developed by a high-priced "public relations" man who gets more for blasting unions than the highest-paid pilot receives for guiding a plane on a hazardous flight.—Labor.

Government Report Shows Widespread Hoarding of Scarce Goods

Evidence of hoarding of urgently needed goods by manufacturers, wholesalers and retailers was seen in a little-noticed report issued by the Department of Commerce.

It revealed that in the 12-month period following the end of the war in Europe stocks in the hands of producers and distributors of civilian goods increased nearly \$7 billions, bringing the total to an all-time high of more than \$31 billions.

During July and August of this year, goods on shelves, under counters and in warehouses rose \$2.4 billions, the largest on record.

The piling up of goods in such staggering quantities, the department emphasized, was the more remarkable in view of the fact that during the period surveyed sales were also at record levels.

It is significant that the greatest increases in manufacturers' inventories were in products that have been in shortest supply—textiles, paper and paper products and chemicals. Here the gain was 100 per cent.

Spokesmen for organized labor and for the retail trade have charged that manufacturers have been deliberately withholding goods in an effort to force up prices.

The Department of Commerce does not specifically sustain the charge of hoarding, but it does say the piling up of goods is "unhealthy" and must stop if serious consequences in the not distant future are to be averted.

AIDS 8,000,000 CHILDREN

A total of 8,000,000 school children are getting free lunches as a result of legislation passed at the last session of Congress.

Uncle Sam and the states share the cost of the lunches. The program was designed to serve two purposes—build better bodies for children who get too little food in impoverished homes, and help dispose of "surplus" farm products.

PROGRESSIVE CASUALTIES

Probably no group in Congress took as bad a licking at the elections as all-out supporters of progressive legislation in the House. Their casualties were nearly 50 per cent.

About the best yardstick with which to measure this group are those who signed up and formed a committee under Representative Outland (Dem., Calif.) in support of the original full-employment bill.

There were 106 members of the House in this group. Only 55 of them will return to Congress.

Eight were not candidates to succeed themselves, and the other 43 who won't be around next session were defeated in either primary or the final elections.

Eleven members from Illinois signed up and fought for this bill, and five of them were defeated.

The entire Connecticut delegation of five signed up and none of them will return.

In the Pennsylvania delegation 11 signed, of whom eight won't be back.

From New York 14 signed up and seven lost out.

Fifteen from California signed up and seven, including Outland, were defeated.

Casualties were about the same among those from other states.—The Chicago Sun.

SKIRTS!

Mark Twain once observed that if the Chinese took a notion to cut an inch off their shirtings, half the cotton growers in America would be ruined.

The far-reaching effect of a change in style is emphasized by the Civilian Production Administration, which is fighting a proposal to lengthen milady's skirt. Even two inches added to the garment would mean 30,000,000 more yards of cloth, at a time when the agency claims there isn't enough to go around.

"What's your cat's name, little boy?"
"Ben Hur."
"Odd name for a cat."
"Well, we just called him Ben until he had kittens."